ANDREAS SEFCIUK

AMINTIRI DIN RĂZBOI

ANDREAS SEFCIUK

AMINTIRI
DIN
RĂZBOI

ARGUMENT

Istoria nu se poate dispensa de aportul nici unei surse, iar memorialistica are un rol bine determinat pentru analiza şi reconstrucţia istoriografică. Memoriile, amintirile, jurnalele, care operează, în fapt, la graniţa dintre istorie, literatură, psihologie şi sociologie, reprezintă dintotdeauna inepuizabile surse pentru un istoric, chiar dacă în esenţa lor, aceste relatări lansează perspective oarecum subiective asupra evenimentelor aflate în desfăşurare. Această doză de subiectivism este inerentă şi practic normală, dar aspectul în sine nu trebuie să descuraje pe istoric. El trebuie să rămână permanent în contextul epocii ancorat de criteriul obiectivităţii, dar să nu neeglijeze acele sensibilităţi care ţin de atmosfera intimă a epocii şi care pot fi oferite în mare măsură de genul memorialistic.

Memoriile şi însemnările zilnice demonstrează o anumită capacitate şi stăruinţă din partea autorului. A ţine un jurnal în care să-şi notezi impresiile de zi cu zi, sau a-ţi scrie memoriile reevaluând fapte şi ipostaze trăite reprezintă, în primul rând, un act de voinţă. Nu de puţine ori memorialistul polemizează cu „clişeele”, le combate şi oferă explicaţii suplimentare asupra factorilor subiectivi sau, oricum, mai puţin cunoscuţi, care au declanşat sau influenţat decisiv evenimentele. Interesul suprem al memorialisticii rămâne în primul rând cel documentar, chiar dacă experienţa inerent limitată a autorului nu poate descoperi decât o arie restrânsă de cunoaştere şi de raporturi. Totodată, trebuie menţionată această perspectivă, memorialiştii au o percepţie proprie asupra personajelor, dar şi a proceselor istorice la care au luat parte, însă exact această abordare conturează şi dă culoare unei epoci, facilitând istoricului imersiunea în timp şi înţelegerea unor realităţi, canoane şi resorturi intime ale perioadei. Marile evenimente ale secolului XX, cu atât mai mult cel de-al doilea război mondial – ca eveniment de amploare planetară ale cărui consecinţe şi realităţi au reconfigurat harta politico-ideologică a lumii pentru 50 de ani – a declanşat o colosală activitate istoriografică şi o memorialistică abundentă. Jurnalele şi amintirile din

război reconstituie atmosfera, dimensiunea morală, stările de spirit, repectiv „imponderabilele” fiecărui moment din evoluţia marii conflagraţii mondiale, contribuind în reală măsură la decriptarea plenară a mentalităţilor din epocă. Nu în ultimul rând, aceste producţii literar-istorice, lansează noi ipoteze şi oferă explicaţii alternative – sau complementare – asupra unor evenimente de impact, asupra unor decizii cruciale, care au influenţat categoric evoluţiile/involuţiile sociale, economice şi politice din a doua jumătate a secolului XX.

Istoricii care se ocupă de cel de-al doilea război mondial au beneficiat în secolul trecut de numeroase surse memorialistice ale protagoniştilor, ale actorilor principali implicaţi în declanşarea şi derularea ostilităţilor. Amintim în acest context paginile memorialistice semnate de Winston Churchil, Galeazzo Ciano, Albert Speer, generalul Jukov, Malinovski, ş.a. Acest gen de abordare oferă amănunte, date, emoţii trăite, auzite în epocă dar sunt programate să trateze chestiuni de macro-istorie, evenimente de ampolare, momente decisive, peronalităţi de mare anvergură. De multe ori aceste pagini memorialistice tratează fenomenul în intensitatea şi amploarea lui, comunităţile şi colectivităţile naţionale, operaţiunile de impact şi desfăşurările de forţe armate pe diverse fronturi, dar pe toată această imensă tablă de şah – pe care factorii decizionali mută, mai mult sau mai puţin inspirat, armate şi divizii, strămută populaţii şi comunităţi de milioane de oameni, fixează regimuri politice pentru diverse popoare – lipseşte tocmai omul simplu, lipseşte soldatul de rând, lipseşte, din păcate **factorul uman** angrenat necondiţionat şi în cele mai multe cazuri peste voinţa lui, în această tumultoasă **încleştare supra-omenească.** În cele ce urmează vom analiza succint un alt tip de memorii, altfel de amintiri despre războiul mondial. Aceste *Amintiri din război,* semnate de Andreas Şefciuk „repară” acea carenţă sezizată mai sus, reconsiderând omul în detrimentul evenimentului şi a evoluţiilor geopolitice, reevaluând individul şi soldatul în dauna generalilor, artizanilor şi a marilor operaţiuni strategice. Vom urmări traseul unui copil desprins de timpuriu din sânul familiei din cauza dificultăţilor materiale şi a lipsei de perspectivă. Îl vom regăsi pe acelaşi copil în postura de ucenic în casa şi atelierul unchiului sau, departe de casă şi fără a avea un regim privilegiat, chinuit de dorul părinţilor şi fraţilor, dar şi de lipsa de afecţiune din partea mătuşii sale. Vom „asculta” povestea unui tânăr traumatizat de ipostaza *arestatului* pe motivul pueril că „fredona” o melodie naţionalistă

interzisă. Citind aceste *Amintiri,* vom desluşi căteva adevăruri despre barbariile şi crimele trecutului, despre soarta altor tineri „masacraţi" de autorităţi, „câte cinci oameni în fiecare din cele 72 de judeţe" ale României Mari, ale căror cadavre „au fost lăsate trei zile expuse pe stradă pentru a înspăimânta populaţia"... Şi toate aceste abuzuri făptuite de autorităţi erau motivate de faptul că tineretul român interbelic nu se aliniase regimului autoritar-monarhic al regelui Carol al II-lea şi aderase la „acel partid naţional" – după cum notează autorul, referindu-se evident la Mişcarea Legionară – formaţiune politico-spirituală care vedea altfel misiunea şi destinul României în acest colţ de lume.

Declanşarea „războiului polonez" la 1 septembrie 1939, care coincide din perspectivă istoriografică cu începutul celui de-al doilea război mondial, drama României Mari, marcată de cedările teritoriale din avara anului 1940, instaurarea regimului Antonescu şi venirea misiunii germane în România, conflictul cu Uniunea Sovietică izbucnit la 22 iunie 1941, campania de pe Frontul de Răsărit şi tragedia armatei germane de la Stalingard sunt evenimente cu un puternic impact emoţional, care determină o maturizare bruscă a tânărului Andreas, aflat aproape în permanenţă în contact cu militarii germani staţionaţi la Craiova. Impresionat de disciplina, corectitudinea, ordinea şi buna creştere a soldatului german, Andreas şi prietenii săi decid să se înscrie voluntari în armata germană. Respins de mai multe ori din cauza vârstei fragede, Andreas va fi recrutat în cele din urmă în Waffen-SS, moment crucial în biografia sa, care îl va marca pentru tor restul vieţii. Trebuie remarcat faptul că încadrarea sa în trupele SS şi experienţele diverse încercate pe Frontul de Răsărit şi pe Frontul de Vest, prezentate de autor în manieră proprie şi într-un ritm alert, bazat pe derularea cu rapiditate a fazelor, constituie, în fapt, leit-motivul paginilor sale memorialistice, completate, în final, cu relatările dramatice din prizonierat. Astfel, căzut în captivitate, timp de un an, autorul surprinde momente şi ipostaze din viaţa unui deţinut, care pot încadra *Amintirile* genului literar penitenciar şi concentraţionar. Paginile sale dezvăluie realist climatul existent în lagărele americane, incomparabil mai destins cu cel din gulagul sovietic, unde regimul de muncă forţată, înfometare sistematică, extenuare fizică şi psihică determina, în cele din urmă, anularea personalităţii umane şi distrugerea individului. Remarcabile sunt paginile care dau glas – şi sens – angoaselor şi temerilor personale, declanşate în contextul interogatoriilor organizate de

ofiţerii americani pentru stabilirea vinovăţiilor şi a investigării „crimelor de război”. Timorat de duritatea acuzaţiilor şi de „zvonul” unei înţelegeri sovieto-americane care prevedea predarea către aliaţii sovietici a prizonierilor de război germani, în special al celor proveniţi din trupele SS „de la subofiţer în sus”, autorul cade pradă celor mai negre gânduri, intuind barbariile la care va fi supus în gulagul sovietic. Perspectiva tragică a prizonieratului în Siberia îi dădea fiori de groază lui şi celorlalţi camarazi, însă niciodată nu a pierdut încrederea în acel „noroc” care l-a însoţit încă de la părăsirea unităţii sale cantonate la Shitomir, unitate distrusă complet de ofensiva sovietică declanşată odată cu bătălia de Kursk. În final, clipa eliberării din lagărul american readucea speranţa în sufletul „bântuit” de temeri şi incertitudini, fiind sinonimă cu începutul unei noi vieţi.

Prin urmare, *Amintirile din război,* semnate de dl. Andreas Şefciuk, sunt asimilate genului memorialistic, reprezentând – după cum chiar autorul o spune răspicat de la începutul relatărilor sale – adevărul trăit şi mărturisit urmaşilor, în amurgul vieţii sale. Decizia de a scrie este determinată de campania de mistificare lansată în ultimul timp de diverse cercuri istorico-mediatice, care trunchiază şi deformează evenimentele, aruncând anateme odioase asupra tuturor celor care au fost încadraţi în unităţile SS din armata germană. Intenţia lui Andreas Şefciuk este de a oferi nepoţilor săi „antidotul” sau, mai bine spus, „elixirul” cunoaşterii adevărului pentru a-i pregăti şi capacita împotriva ignoranţei şi mistificării generalizante din societatea actuală. Dacă am ţine cont de prevederile „corectitudinii politice”, acestă supra-instanţă omniprezentă şi omnipotentă în societatea contemporană, dacă am ceda „terorismului intelectual” al stângii cultural-politice europene, definit ca atare de Jean Sevilla, paginile memorialistice semnate de A. Şevciuk ar fi declarate din start „ne-frecventabile”, „fasciste”, „xenofobe” ş. a. m. d. Privite din acest unghi problematic descris în spaţiul public de recomandările inchizitoriale ale „corectitudinii politice”, *Amintirile din război*, se înscriu decisiv în disputa dintotdeauna inegală, dintre realitatea istorică şi propagandă, dintre adevăr şi neadevăr. Prin tonul obiectiv şi echilibrat, autorul dovedeşte pe deplin aceea **didactică a bunului simţ** care confirmă **adevăruri de bun simţ** împotriva oricăror exagerări grosolane şi angoase permanetizate cu efecte halucinante în mediile intelectuale occidentale. Totodată, textul – care nu a suferit intervenţii majore – demonstrează clar intenţia autorului de a atinge **fondul** problemei

şi nicidecum **forma** de expunere. „Bunicul” este interesat în primul rând să ofere „nepoţilor” o poveste reală şi trăită de el pe front, iar nu să-i încânte cu expresii docte sau artificii stilistice. Ignorând aproape cu desăvârşire forma, pe un ton oarecum frust, cazon şi într-o frază simplă, anume necizelată, fără armătură alegorică şi fără epitete debordante, A, Şevciuv dovedeşte că l-a interesat, mai ales, împărtăşirea ineditului şi a experienţelor din tinereţe şi nicidecum formulările savante. Din perspectiva dezbaterii dintre particular general, a antinomiei individ-comunitate, *Amintirile din război*, reprezintă o secvenţă, un episod individual, care contribuie **parţial** la descifrarea istoriei celui de-al doilea război mondial. Această contribuţie secvenţială extinde însă aria cercetărilor spre alte paliere de cercetare istoriografică ce consistă la graniţa dintre istorie, sociologie şi psihologie. Sub acest aspect, *Amintirile* scrise de A. Sevciuk depăşesc semantica termenului de **„parţial”** devinind **semnificative** în măsura în care răscolesc alte registre analitice ce vizează şi valorifică experienţa individuală, de multe ori, neconformă şi incongruentă cu cea colectivă, însă cu rol bine stabilit în reconstituirea complexului mental/motivaţional/emoţional declanşat în anii 1939-1945 de cataclismul mondial... Iar cartea lui Andreas Sefciuk răspunde punctual acestui imperativ de a transla experienţa şi drama idividuală în miezul problematicii colective, adăugând un mic fragment de trăire personală la mozaicul istoriografic încă nedeplin refăcut al celui de-al doilea război mondial. În definitiv, povestea lui Andreas Sefciuk completează şi argumentează peste ani paradigma ontologică de adâncă sensibilitate şi crudă realitate, lansată cu obidă şi tâlc de Miron Costin în urmă cu peste trei veacuri. *Amintirile din război,* care semnifică *odiseea* personală a autorului, confirmă, încă odată, axioma existenţei şi devenirii umane, definite atot-cuprinzător în vorba de duh a cronicarului moldovean: că „bietul om stă sub vremi”, iar nu altfel.

Aşa cum am consemnat pe parcursul intervenţiei noastre, cartea lui Andreas Sefciuk ar putea „dinamita” anumite medii intelectuale anchilozate în prejudecăţi ideologice şi/sau „înfeudate” încă schematismului şi dogmatismului marxist. Deşi nu conţine absolut nimic subversiv, nu prezintă elemente ale doctrinei naziste şi nu recomandă cititorilor „reţete explozive”, simpla apariţia a unor memorii scrise de un fost soldat german, membru al temutului SS, ar putea genera discuţii şi polemici rău-voitoare care să demaşte abisal „încercarea de reabilitare a nazismului”, „resurecţia

naţionalismului de tip fascist", „promovarea unor simboluri interzise" ş. a. m. d. Aceste lozinci aberante fac parte din arsenalul zgomotos propriu celor care slujesc aşa-numita „corectitudine politică" şi sunt utilizate în contextul oricărei dezbateri privind perioada celui de-al doilea război mondial, având rolul de a deturna discuţia de fond spre alte aspecte incriminatorii, detestabile, de altfel, dar fără legătură cu subiectul propus.

În general, istoricii au sesizat presiunea factorului politic, reacţionând prin prisma propriei conştiinţe, refuzând denaturarea istoriei în interesul actualităţii contemporane. În lucrările sale de filosofie a istorie Vasile Pârvan considera condiţionarea politico-ideologică un serios obstacol în calea atingerii obiectivităţii istorice şi pleda pentru detaşarea istoricului de imperativele politice ale vremii. În decembrie 2005, la Paris, s-a lansat celebrul *Apel,* intitulat *Libertate pentru istorie,* semnat de mai mulţi reputaţi istorici francezi: Alain Decaux, Pierre Milza, Marc Ferro, Réne Rémond. Motivat de intervenţia unor instanţe corect-politice din exteriorul lumii istorice, acest adevărat manifest-program propune o serie de principii definitorii ale istoriei ca disciplină, stabilind, totodată, un cod etic al profesiunii de istoric. În ianuarie 2006, acest document a fost publicat în numărul 306 al prestigioasei reviste „L'Histoire:

Istoria nu este tot una cu morala. Istoricul nu are rolul de a exalta sau de a condamna. El explică.

Istoria nu este sclava actualităţii. Istoricul nu aplică trecutului schemele ideologiei contemporane şi nu introduce în evenimentele de odinioară sensibilităţile prezentului.

Istoria nu-i tot una cu memoria. Istoricul, într-un demers ştiinţific, colecţionează amintirile oamenilor, le compară între ele, le confruntă cu documentele, cu obiectele, cu urmele existente şi stabileşte faptele. Istoria ţine cont de memorie, dar nu se rezumă la ea.

Istoria nu este un domeniu juridic. Într-un stat liber, definirea adevărului istoric nu aparţine nici Parlamentului, nici autorităţii judiciare. Politica satului, chiar animat de cele mai bune intenţii, nu este politica istoriei.

În cazul *Amintirilor din război,* corifeii „politicii corecte”, apelând la recuzita propagandistică specifică, vor muta accentul pe latura ideologică, inventând sensuri subversive, „periculoase” şi ignorând efortul recuperatoriu şi pedagogiei onestă a relatării întocmai a faptelor, pe care o propune autorul încă din *Introducerea* acestei cărţi. Conştienţi fiind, din păcate, de faptul că „învingătorii au întotdeauna dreptate”, că niciodată nu pot recunoaşte partea lor de vină în declanşarea conflagraţiei mondiale, totuşi, niciodată nu vom putea fi de acord cu intervenţia factorului politic asupra demersului istoriografic şi vom denunţa continuu pretenţia aberantă a învingătorilor de a trasă limitele şi concluziile cercetării istorice. Dialectica intransigentă, iacobină – în foarte mare măsură de extracţie stalinistă – a „asumării” şi „recunoaşterii” fără obiecţii a unor derapaje ideologice, evidente de altfel, dar care, în trecut, au fost denunţate în toată nimicnicia şi utopia lor, a „condamnării holocaustului” – fără a se permite nuanţe sau drept de apel la realităţi, context, influenţe, confluenţe, statistici sau factori determinanţi care au condus la această barbarie şi oroare deplorabilă a civilizaţiei umane, a „interzicerii” unor autori sau a unor cărţi, în tandem cu demascarea oricărui tip de „naţionalism” sau „negaţionism” (epitete care argumentează de cele mai multe ori fără nici o noimă, aplicarea etichetei stigmatizante de „fascism”), fac parte din registrul culpabilizarii generale instrumentate cu orice preţ împotriva unor personaje istorice, ale unor ideologii şi, din păcate, împotriva unor popoare. Departe de noi intenţia de a lansa secenarii conspiraţioniste şi de a denunţa comploturi, însă logica bunului simţ ne obligă a observa că acele personalităţi care s-au făcut vinovate de crime împotriva umanităţii au fost condamnate şi stigmatizate, pe bună dreptate de altfel, şi au păşit demult în lumea umbrelor. Acele idei, teorii şi ideologii, care au bulversat secolul XX sunt demult depăşite, amendate, criticate şi au căzut iremediabil la examenul istoriei. Au rămas însă popoarele în vizorul noilor „comisari de opinie şi conştiinţă civică”, însărcinaţi cu supravegherea tendinţelor etno-culturale recuperatorii – şi deci posibil deviante şi periculoase. Or aceste monitorizări şi strategii inchizitoriale, în esenţă, tind să ignore cauzalităţile, să distorsioneze faptele şi să impună concluzii eronate. Aceste crude realităţi, ne îndeamnă, deopotrivă, a observa impostura, spiritul arghirofil şi interesul imediat pecuniar-sinecurist al celor care s-au auto-intitulat procurorii „corectitudinii politice”. Orice atitudine şi reacţie, care operează în plan exclusiv defensiv pentru păstrarea unor tradiţii şi valori autentice, unei zestre etno-culturale, a

unui ethos naţional, oricât de oneste şi echilibrate s-ar dovedi, sunt reconvertite, răstălmăcite, denunţate şi „înfierate” ca reminiscenţe ale naţionalismului, ca formule latente/remanente/recurente ale „pericolului fascist” şi ale „antisemitismului”. Asfel de etichete şi stigmate lansate în societate reprezintă tot atâtea elemente ale noii cenzuri şi bornele unui nou dogmatism, care suprimă libertatea de expresie şi re-inventează delictul de opinie. Pentru istorici, o astfel de abordare intolerantă – deşi cei care o promovează se declară „campionii” toleranţei de orice tip –, o astfel de atitudine clar înregimentată ideologic în conglomeratul confuz al stângii europene, această perspectivă încorsetată în prejudecăţi şi umori vindicative, delimitată procustian de recomandări şi anateme, lansate aberant din laboratoarele „corectitudinii politice”, tind să răpească însăşi ceea ce este specific istoriei: **Adevărul istoric**.

Introducere

Presiunea asupra foştilor membri SS devine pe zi ce trece tot mai mare. În general, aceştia sunt prezentaţi ca nişte bestii şi drept criminali de război. Mi se pare demn de reţinut faptul că în primii 20-30 de ani după cel de-al doilea război mondial, nimeni nu a afirmat aşa ceva, dar acum a devenit o modă să asociezi SS-ul cu cele mai abominabile crime petrecute în timpul conflegraţiei mondiale. Această tendinţă este din ce în ce în mai evidentă însă, ca martor ocular, trebuie să mărturisesc urmaşilor mei că nici eu, nici alţi camarazi din alte unităţi pe care, evident, i-am cunoscut, nu au participat la operaţiuni de lichidarea a populaţiei civile sau alte crime de care sunt, invariabil, acuzaţi toţi supravieţuitorii trupelor SS.

Eu personal am certificatul de eliberare al prizonierilor SS de la americani, ceea ce înseamnă că nu mai sunt suspect, dar acum, după 30-40 de ani există, se pare că există un scop anume pentru a se acredita afirmaţia conform căreia toţi foştii membri SS sunt criminali de război. Din păcate nu mai există decât foarte puţini martori din acea perioada, iar aceşti aşa-zişi „criminali" nu se mai pot apăra. Prin urmare, acesta este motivul pentru care m-am decis să împărtăşesc membrilor familiei amintirile mele din război. Vreau să povestesc nepoţilor mei contextul în care m-am înscris voluntar în trupele SS şi care a fost realmente activitatea mea în cadrul acestei unităţi de elită a armatei germane. Conştiinţa mea fiind împăcată, pot garanta ca nu voi adăuga şi nici nu voi ascunde nimic.

I

M-am născut în România, la Iaşi – fosta capitală a Moldovei – şi trebuie să recunosc încă din startul povestirii mele că mediile cultural-intelectuale şi societatea românească erau puternic influenţate de cultura franceză. Politica externă a României era orientată spre Franţa, iar Românii, după doi ani de neutralitate, au luptat în Primul Război Mondial alături de francezi, alături de Antanta, chiar împotriva germanilor şi a Austro-Ungariei. De altfel, România avea un tratat secret semnat cu Austro-Ungaria, însă la declanşarea ostilităţilor în vara anului 1914, oamenii politici români au preferat să aleaga expectativa armată şi să refuze intrarea în război alături de Puterile Centrale. Regele Carol I, făuritorul statului modern român, era hotărât să aplice prevederile tratatului şi să intrăm în război, în special, împotriva Rusiei ţariste, inamicul secular al poporului român. Totuşi în urma unui Consiliu de Coroană s-a votat pentru neutralitate. Mai mult, peste doi ani, nepotul şi succesorul său, regele Ferdinand, deci un prinţ german, reprezentatnt al dinastiei de Hohenzollern, a ales ca România să intre în război alături de Antanta (Franţa, Anglia, Rusia) şi deci împotriva Germaniei. Această decizie a fost luată în urma promisiunii ferme a celor trei mari puteri că România se va putea uni cu Transilvania, străvechi teritoriu locuit de români, care era în componenţa Monarhiei austro-ungare. Bunicul meu participase la acest război şi mi-a explicat pe îndelete istoria poporului din acea vreme: hotărârea românilor de a făuri România Mare, patriotismul şi efortul clasei politice şi a intelectualilor, lupta şi jertfa soldaţilor români pe toate fronturile de luptă. În 1917, când familia regală, guvernul, parlamentul şi celelalte instituţii erau în refugiu la Iaşi, din cauza ocupaţiei germane din Muntenia, Oltenia şi Dobrogea, Franţa a trimis în ajutorul aliatului român o misiune militară în frunte cu generalul Henry M. Berthelot. Această misiune a avut rolul să instruiască armata şi să consilieze Statul Major al armatei române în vederea rezistenţei pe linia Focşani-Nămoloasa-Galaţi şi în acest context armata română a reuşit să blocheze ofensiva germană acoperindu-se de glorie în luptele de la Mărăşti, Mărăşeşti-Oituz. Am relatat aceste amănunte pentru a demonstra că noi nu eram nici pe departe germanofili. Elev fiind, eu am fost încadrat la aşa-numiţii Cercetaşi, care erau organizaţii

de tineret constituite după model britanic şi francez. Prin urmare şi noi copii eram influenţaţi puternic de cultura franceză. Când aveam 10 ani am învăţat imnul naţional francez, *Marseilleza,* pe care îl mai ştiu şi acum.

După ce am terminat şcoala, noi eram 3 copii la părinţi şi trăiam vremuri foarte grele. De multe ori nu ne ajungea mâncarea de pe o zi pe alta. Ar fi trebuit să merg la 14 ani ca ucenic la un croitor şi chiar am şi fost vreo câteva zile. Trebuia să pregătesc fierul de călcat cu cărbuni şi să bag aţă în ace, ceea ce de fapt nu mă încânta deloc. Croitorul era evreu şi locuia în locul unde am crescut eu. Pe acea stradă locuiau doar două familii de români iar toţi ceilalţi erau ruşi, mai exact evrei de origine rusă. După aceea am ajuns ucenic în altă parte la un unchi la aproximativ 700 km distanţă de locul unde am mers la şcoală şi unde am crescut. Acolo locuiau doi unchi de ai mei. Bunicul meu era ceasornicar. Era un om foarte echilibrat, bun administrator şi priceput la toate. Fratele mamei mele, adică unchiul meu, era un bărbat tânăr, independent deja, care deţinea o mică afacere de bijutier. În fapt, el avea trei specializări: bijutier, ceasornicar şi gravor. Aşadar, aşa am ajuns eu, în anul 1939, ucenic la unchiul meu, singur şi departe de casă. Singurul contact posibil era prin scrisori. Aveam 13 ani şi jumătate pe atunci şi am mers singur cu trenul într-acolo la graniţa iugoslavo-bulgară, la aproape 700 km distanţă[1]. Deoarece înrudirea avea o mare valoare în acele vremi aveam mare încredere în unchiul meu cât şi în ucenicia mea. Mă aşteptam la o poziţie privilegiată în familia şi firma unchiului meu, însă în scurt timp aveam să mă conving că lucrurile nu stăteau deloc aşa şi că doar comportamentul ireproşabil, isteţimea şi devotamentul faţă de firmă contau în realitate.

[1] Autorul se referă la oraşul Craiova din Oltenia, regiune istorică a României.

II

Mama mea era de origine română pe linie maternă şi germană pe cea paternă, Deşi mama ştia limba germana în familia noastră se vorbea mai mult în română. Am ajuns la unchiul meu, fratele mamei, care era căsătorit cu o nemţoaică. Socrii lui locuiau în aceeaşi casă. Socrul unchiului meu era un om deosebit, Bretschneider se numea, era un artist şi picta icoane. Casa lui era plină de icoane pictate iar el era un om foarte bun. Obişnuia să fumeze iar eu trebuia întotdeauna să-i aduc ceva de fumat şi el îmi lăsa un mic bacşiş. Era un om bun la suflet spre deosebire de soţia lui, soacra unchiului meu, care era o femeie mai exigentă, câteodată chiar rea.

Ajungând ucenic la Craiova în casa şi firma unchiului meu, aici am întâlnit un al doilea ucenic, ceva mai în vîrstă ca mine. El avea deja un an de ucenicie, dar eu mă aşteptam să fiu tratat ca rudă şi deci să fiu oarecum privilegiat în raport cu celălalt ucenic. Am fost un pic dezamăgit că nu am fost primit chiar aşa cum mă aştepta, ba chiar colegul meu avea parte de un tratament mai bun, pe alocuri. Am realizat repede că experienţa contează în primul rând, iar relaţiile de familie sunt pe planul secund. Pentru mine era o experienţă cu totul inedită. Era prima oară când plecam de acasă şi tot timpul nu mi-am făcut prea multe griji pentru că mă aşteptam să fiu bine primit de rudele mele. Aşa credeam eu! Cel de al doilea ucenic era cu un an şi jumătate mai mare şi era mai bine tratat decât mine şi avea şi mai mult timp liber. Deşi eram din familie trebuia să mă trezesc mai devreme şi să merg cu soacra la piaţă, să fac cumpărături şi să muncesc până mai târziu seara, atât Sâmbăta cât şi Duminica (Sâmbăta era pe vremuri o zi normală de lucru). Munca mea de ucenic începea la ora 5 dimineaţa şi se termina – în funcţie de lucrurile ce se impuneau a fi rezolvate – la ora 11 sau 12 noaptea. În loc să am liber Sâmbăta, mai trebuia să am grijă şi de copii. Cîteodată eram extenuat de programul de lucru şi deveneam foarte pesimist, constatând că, practic, era mai rău decât acasă. Plecasem de acasă plin de entuziasm, mă pregătisem pentru o nouă experienţă de viaţă, ştiind că am să văd şi am să cunosc oameni şi locuri noi, dar nu de puţine ori avem şi momente de depresie.

În 1939, tocmai începuse Războiul Polonez, îmi amintesc exact[2]. La începutul războiului noi toţi copii eram de partea francezilor. Declanşarea operaţiunilor militare în Estu şi Vestul Europei[3] ne-au inspirat pe noi copii să inventăm noi jocuri. Împreună cu celălalt ucenic apăram liniile Maginot şi Siegfried, după cum se numeau fortificaţiile de apărare între Germania şi Franţa. Astfel plănuiam ,diverse incursiuni şi strategii ofensive sau defensive. Ca o ironie a sorţii, eu eram de fiecare dată apărătorul liniei Maginot iar colegul meu, care era român şi avea să devină mai târziu comunist, apăra linia Siegfried. Pe vremea aceea eram un francofil convins.

După ce a început războiul în Polonia, pe fondul înfrângerii armatelor poloneze, membri ai guvernului polonez, ai administraţiei, militari şi civili s-au refugiat în România. Deşi oficial refugiaţii polonezi erau încartiruiţi în lagăre speciale, aceştia aveau deplină libertate de mişcare: circulau liberi în oraş, puteau să meargă la cinema şi la restaurant La acea vreme România era încă în relaţii de prietenie, aproape aliată, cu Anglia şi Franţa. În cele din urmă, aceste două ţări au făcut posibilă emigrarea a mii de polonezi peste Marea Neagră spre Anglia unde au devenit soldaţi. Mai târziu, după debarcarea din Normandia, am luptat contra acestora în Franţa. Cam atât din această poveste.

---

[2] La 1 septembrie 1939 a fost pus în aplicare „Planul Alb”. Armata germană a început ofensiva asupra Poloniei.

[3] Atacarea Poloniei a de către Wehrmacht a determinat Anglia şi Franţa să declare război Germaniei la 3 septembrie 1939. Trebuie subliniat faptul că Polonia a fost, de asemenea, atacată de trupele Armatei Roşii la 17 septembrie 1939, fapt care plasează URSS-ul în tabăra agresorilor.

III

Povestirea mea a ajuns acum într-un moment important care mi-a marcat întreaga viaţă şi care, în definitiv, m-a determinat să scriu aceste *Amintiri* . Este momentul în care am intrat în rândurile armatei germane şi voi încerca să explic de ce şi cum am ajuns eu de fapt în SS.

În perioada interbelică, factorii de decizie din România, regele Carol al II, oamenii politici, guvernul erau fideli alianţelor tradiţionale, care impuneau orientarea politicii noastre externe spre marile democraţii occidentale. Cele două mari partide istorice, Partidul Naţional Liberal şi Partidul Naţional Ţărănesc susţineau linia politică impusă de la Paris şi Londra şi practic întreaga politică externă a României avea drept suport sistemul de la Versailles şi pactele regionale gen Mica Înţelegere şi Înţelegerea Balcanică. După 1933, în contextul reocupării Renaniei în martie 1936, a Anschllus-ului în 1938 şi ,deci, a revenirii Germaniei pe scena politicii europene ca principal factor de putere, o serie de oameni politici români au considerat oportună reorientarea politicii noastre externe către Axa Roma-Berlin. Prin urmare, reprezentanţii unor forţe politice de dreapta au demarat de contacte cu oficialităţile germane pentru a sonda disponibilitatea părţii germane în a adopta noi formule diplomatice între cele două state. Astfel de întrevederi au avut loc în perioada 1934-1937, fiind iniţiate de A. C. Cuza[4], Octavian Goga[5], Ion Gigurtu, Gh. Brătianu[6] şi

[4] **A. C. Cuza** (8 noiembrie 1857, Iaşi-2 noiembrie 1947, Sibiu). A fost fiul lui Constantin Cuza, care era văr primar cu domnitorul Al. I. Cuza. Clasele primare le urmează la pensionul lui Anton Frey din Iaşi (1867-1871), iar liceul la Dresda (1871-1877). Îşi continuă studiile la Paris, unde îşi ia, mai întâi, licenţa în litere la Sorbona (1881), apoi urmează ştiinţele juridice la Paris şi Bruxelles, reuşind să obţină doctoratul în ştiinţe politice şi administrative (1882) şi în drept (1886). În ţară, A. C. Cuza frecventează cercul socialist din Iaşi şi apoi societatea „Junimea", colaborând şi la revista „Convorbiri literare". Este ales, ca junimist, ajutor de primar al Iaşului (1890-1891); deputat (din 1892) şi senator. Pentru scurt timp se înscrie în Partidul Conservator. În 1895, împreună cu A.D. Xenopol, înfiinţează „Liga în contra alcoolismului". Din 27 ianuarie 1901, profesor de economie politică şi finanţe la Facultatea de Drept din Iaşi (până la 15 martie 1925, când demisionează). În aprilie 1910, A. C. Cuza înfiinţează, împreună cu N. Iorga, Partidul Naţionalist Democrat. Se desparte de acesta în februarie 1920, când se proclamă preşedinte al unei organizaţii politice proprii, Partidul Naţionalist Democrat Creştin, pe baza căreia constituie

Liga Apărării Naţional-Creştine (martie 1923). După fuziunea cu Partidul Naţional Agrar, devine preşedinte de onoare al Partidului Naţional-Creştin (iulie 1935). Membru al Acad. Române (25 mai 1936). În urma formării cabinetului condus de Octavian Goga, A. C. Cuza a fost ministru secretar de stat (28 decembrie 1937-10 februarie 1938). Sprijină regimul de autoritate monarhică, fiind numit membru în Consiliul superior al Frontului Renaşterii Naţionale (25 februarie 1939) şi consilier regal (16 iunie 1939). După 1944, prof. A. C. Cuza suportă, la Sibiu, un regim de domiciliu obligatoriu. Om politic, pamfletar de talent, polemist, parlamentar şi principal ideolog al naţionalismului-creştin, A. C. Cuza a publicat o serie de lucrări doctrinare: A. C. Cuza, *Naţionalitatea în artă. Principii, fapte, concluzii. Introducere la doctrina naţionalistă creştină*, Bucureşti, Minerva-Institut de arte grafice şi editură, 1908; idem, *Numerus clausus,* Bucureşti, Editura Ligii Apărării Naţional Creştine, 1924; idem, *Călăuza bunilor români,* ed. cit.; idem, *Despre poporaţie. Statistica, teoria, politica ei,* ediţia a II-a, Bucureşti, Imprimeriile Independenţa, 1929; idem, *Doctrina naţionalist creştină. Introducere. Cuzismul. Definiţii, teze, antiteze,* Iaşi, Tipografia Cooperativei „Trecerea Munţilor Carpaţi”, 1928; idem, *Eroarea teologiei şi adevărul bisericii,* Iaşi, Tipografia Cooperativei „Trecerea Munţilor Carpaţi”, 1928; idem, *Învăţătura lui Iisus. Iudaismul şi teologia creştină,* ed. cit. (Gheorghe Ghibănescu, *Cuzeştii,*, Bucureşti, 1912, p. 150-151; Grigore V. Coban, *Fenomenul A. C. Cuza,* Iaşi, 1939; Gh. Buzatu, Corneliu Ciucanu, Cristian Sandache, *op. cit.,* p. 155; Ioan Mamina, Ioan Scurtu, *op. cit.,* p. 164; Gabriel Asandului, *op. cit.*, *passim*; Aurelian Chistol, *op. cit., passim*; Corneliu Ciucanu, *Dreapta românească interbelică.,* p. 101-105).

[5] **Octavian Goga** (20 martie 1881, Răşinari, j. Sibiu-7 mai 1938, Ciucea, Cluj). A fost fiul preotului Iosif Goga şi al învăţătoarei Aurelia Bratu. După ce termină şcoala primară din comuna natală, la 9 ani este dat la liceul unguresc din Sibiu; ultima clasă o termină la liceul românesc din Braşov. Studiază, apoi, la Facultatea de Litere şi Filosofie din Budapesta (1900-1904). Încă din anii de studiu se distinge ca un remarcabil poet şi publicist şi se află printre fondatorii revistei „Luceafărul” (1902). Din 1904, O. Goga activează ca secretar literar al „Astrei” şi se manifestă ca îndrumător al „tinerilor oţeliţi” din cadrul Partidului Naţional Român, reuniţi în jurul „Tribunei” din Arad. Pentru articolele sale incendiare este închis în temniţa din Segedin (1912). Declanşarea războiului mondial îl găseşte la Paris. Revenit în ţară, se pronunţă pentru intrarea României în acţiune de partea Antantei, în vederea dezrobirii Transilvaniei. Pentru a avea deplină libertate de acţiune, îşi dă demisia din Comitetul executiv al P. N. R. (27 noiembrie 1914). În timpul ocupaţiei germane, se refugiază la Iaşi, unde contribuie la tipărirea ziarului „România” (februarie 1917). În vara anului 1918 pleacă în Occident. Acuzat de trădare, Goga este condamnat la moarte de autorităţile austro-ungare. Ajuns la Paris, este ales în Consiliul Naţional pentru Unitatea Românilor (20 septembrie-3 octombrie 1918). După Adunarea Naţională de la Alba Iulia este numit, ca ministru fără portofoliu, în Consiliul Dirigent (2 decembrie 1918), dar nu ia parte la activitatea acestuia. Este ales membru al Academiei Române (4 iunie 1919). În guvernul *Blocului parlamentar,* condus de Al. Vaida Voevod, O. Goga a deţinut Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii**,** 1-16 decembrie 1919. Gruparea lui O. Goga din cadrul P. N. R. fuzionează cu Partidul Poporului (martie 1920). Activează în cadrul acestei grupări politice în calitate de vicepreşedinte, este numit ministru de stat, 18 martie-13 iunie 1920 şi ministrul Cultelor şi Artelor, 13 iunie 1920-13 decembrie 1921. În guvernul Averescu, 30 martie 1926-4 iunie 1927, O. Goga deţine portofoliul Ministerului de Interne. În divergenţă cu Al. Averescu, pune bazele Partidului Naţional Agrar (aprilie 1932). Acesta fuzionează cu Liga Apărării Naţional-Creştine, O. Goga devenind preşedintele (activ) al noului Partid Naţional Creştin (iulie 1935). Sprijină planurile lui Carol al II-lea de instituire a unui regim monarhic autoritar. În urma

profesorul Nae Ionescu[7], prieten intim cu Alfred Rosenberg, şeful Oficiului

scrutinului indecis din 20-22 decembrie 1937, O. Goga este desemnat prim-ministru, 28 decembrie 1937-10 februarie 1938 (Ion Mamina, Ioan Scurtu, *op. cit.,* p. 177-178; Mihai Fătu, *Cu pumnii strânşi,* Bucureşti, Editura Globus, 1993; Aurelian Chistol, *Cronica unui eşec aşteptat: Guvernarea Goga-Cuza,* Cuvânt înainte de Gh. Buzatu, Craiova, Editura Aius, 2011; Corneliu Ciucanu, *Dreapta românească interbelică*, p. 294-298).

[6] **Gheorghe I. Brătianu** (21 ianuarie 1898, Ruginoasa, jud. Iaşi-23/27 aprilie 1953, Sighet). Născut la Ruginoasa, jud. Iaşi, fiul lui Ion I.C. Brătianu. Bacalaureat în 1916 (la Iaşi), Gh. Brătianu îl vizitează în vara aceluiaşi an pentru prima oară pe Nicolae Iorga, care îi va publica primul studiu, în *Revista istorică*. Se înrolează voluntar în 1916 (în vârstă de 18 ani), fiind încorporat la Regimentul 2 Artilerie. Urmează cursurile Şcolii de ofiţeri de rezervă de artilerie (10 octombrie 1916-31 martie 1917), fiind avansat sublocotenent la 1 iunie 1917. Participă la Războiul de Întregire, fiind rănit în vara anului 1917 (experienţă expusă în lucrarea *File rupte din cartea războiului*). Licenţiat în drept la Universitatea din Iaşi (1919), licenţiat în litere la Sorbona (1921), doctor în filozofie la Universitatea din Cernăuţi (1923) şi doctor în litere (istorie medievală) tot la Sorbona (1929). În anul 1924 a fost numit profesor titular la Catedra de istorie medievală la Facultatea de Litere şi Filosofie a Universităţii din Iaşi. Activează până în 1940, când este transferat la Universitatea din Bucureşti pentru a-l înlocui pe Iorga, pensionat la limită de vârstă. Membru corespondent al Academiei Române (1928). După moartea tatălui său (1927) se implică activ în viaţa politică, devenind deputat în Reprezentanţa Naţională (Partidul Naţional Liberal). Devine o voce activă în cadrul partidului, sprijinind reîntoarcerea în ţară a principelui Carol şi proclamarea acestuia ca suveran, spre deosebire de majoritatea liderilor liberali. Este exclus din partid ca urmare a acestei atitudini şi înfiinţează (15 iunie 1930) propria formaţiune politică („P. N. L. – Georgist”). În 1938, gruparea va fuziona cu P. N. L. S-a manifestat ca adept al status-quo-ului de după Primul Război Mondial şi a atras atenţia asupra păstrării alianţelor României, considerând Rusia sovietică un adversar şi un pericol pentru ţară. La intrarea României în cea de-a doua conflagraţie mondială, Gheorghe Brătianu este mobilizat (22 iunie 1941) în cadrul Diviziei 7 infanterie (cpt.), apoi ataşat (12 iulie 1941) Comandamentului Corpului de Cavalerie, ca translator de limbă germană (până la 30 noiembrie 1941). Avansat maior (martie 1942) este mobilizat din nou la Corpul de Cavalerie (16 iulie-24 septembrie 1942) şi participă la luptele din Crimeea. În primăvara lui 1945 revine de pe front la Şcoala Superioară de Război, unde avea să ţină patru prelegeri (*Formule de organizare a păcii în istoria universală*). Atacat în presa de stânga după fatidicul 23 august 1944, i se fixează domiciliu obligatoriu începând cu 1947. Este suspendat din postul de la Universitate şi de la Institutul de Istorie Universală „N. Iorga”, iar la 9 iunie 1948 îi este retrasă calitatea de membru al Academiei Române. Continuă activitatea ştiinţifică în anii de domiciliu forţat (1947-1950), redactând *Sfatul domnesc şi adunarea stărilor în Principatele Române*, *Formules d'organisation de la paix dans l'histoire universelle*, *În jurul întemeierii statelor româneşti* şi capodopera sa, *La mer Noire. Des origines a la conquete otomane*. Arestat în noaptea de 7/8 mai 1950, este întemniţat, fără a fi vreodată judecat sau condamnat, la penitenciarul de la Sighetu Marmaţiei şi se stinge din viaţă în noaptea de 23 spre 24 aprilie 1953. Vezi *Enciclopedia valorilor reprimate,* p. 63-76; Stelian Neagoe, *Oameni politici români*, Bucureşti, Ed. Machiavelli, 2007, p. 99-102.

[7] **Nae Ionescu** (1890-1940). Brăilean de origine, Nae Ionescu a fost o personalitate covârşitoare a culturii şi publicisticii interbelice, profesor de logică şi metafizică la Facultatea de Litere şi Filozofie a Universităţii Bucureşti. Prin spiritul, talentul şi originalitatea ideilor lansate,

de politică externă al N. S. D. A. P[8]. Între oamnii politici care reevaluau orientarea externă a ţării cel mai vehement s-a dovedit Corneliu Zelea

Nae Ionescu a fascinat o întregă generaţie de tineri intelectuali, care au avut şansa să-i audieze cursurile, să fie îndrumaţi şi iniţiaţi în tainele filosofiei de marele profesor, să colaboreze cu el în presa vremii, şi care, în mod firesc, s-au revendicat, peste ani, ca discipoli ai filosofului şi membri ai *Şcolii năiste.* Student al prof. C. Rădulescu-Motru la Universitatea bucureşteană, după absolvire, beneficiază de o bursă în Germania. Îşi va susţine doctoratul la Universitatea din Műnchen, cu o teză despre logica matematică şi contingenţele matematicii cu filosofia (*Die Logistik als Versuch einer neuen Begrűndung der Mathematik*). Colaborări în presa vremii la „Ideea Europeană", „Gândirea", „Neamul Românesc", director şi proprietar al ziarului „Cuvântul". Partizan al revenirii pe tron a prinţului Carol, Nae Ionescu devine *eminenţa cenuşie* a Palatului regal. Din vara anului 1933, N. Ionescu se va apropia de Mişcarea Legionară. Arestat pentru complot şi instigare în cazul asasinării premierului I. G. Duca, va fi achitat din lipsă de probe. Simpatizant al Mişcării, prof. Nae Ionescu avea rolul de mentor şi îndumător politic şi spiritual. A fost arestat şi întemniţat, alături de legionari, în lagărul de la Miercurea Ciuc (1938-1940). Circumstanţele morţii subite a lui Nae Ionescu, survenite la 15 martie 1940, declanşează un adevărat scenariu al otrăvirii filosofului la sugestia şi comanda regelui Carol al II-lea de către Nicolae Terianu, un apropiat al profesorului, dovedit agent al Siguranţei (Mircea Vulcănescu, *Nae Ionescu. Aşa cum l-am cunoscut,* Bucureşti, Humanitas, 1992, *pasiim;* Mircea Eliade, *Profesorul Nae Ionescu* în „Vremea", IX, nr. 463 din 15 noiembrie 1936; C. Noica, *Nae Ionescu şi spiritul de şcoală,* în „Convorbiri literare", an LXXVI, nr. 5-6, mai-iunie 1943, p. 353-356; idem, *Nae Ionescu,* în „Buna Vestire", seria a doua, an III, George Racoveanu, *Omul,* în „Cuvântul", serie nouă, an XVII, nr. 55, din 7 decembrie 1940; idem, *Nae Ionescu: Profesorul nostru* în „Ţara şi Exilul", an I, nr. 1, iunie, 1965; P. P. Panaitescu, *Nae Ionescu şi Universitate din Bucureşti* în „Cuvântul", serie nouă, an XVII, nr. 12 din 25 octombrie, 1940; Fănică Anastasescu, *Profesorul în lagăr* în „Cuvântul", serie nouă, an XVII, nr. 3 din 16 octombrie 1940; Constantin Stoicănescu, *Profesorul,* în „Cuvântul" nr. 8 din 21 octomrie, 1940; idem, *Convertire şi jertfa Profesorului,* în „Almanahul Cuvântul" , 1941, p. 79; I. P. Prundeni, *Nae Ionescu,* în „Porunca vremii", an IV, nr. 176 din 16 octombrie 1940; Barbu Sluşanschi, *Cu Profesorul între sârme,* în „Cuvântul", an XVII (serie nouă), nr. 1 din 14 octombrie 1940, p. 2; Horia Sima, *Nae Ionescu,* în „Ţara şi Exilul", an I, nr. 1, iunie 1965; Andrei Scrima, *Cuvinte târzii şi nepotrivite despre Nae Ionescu,* în „Prodromos", Freiburg, 1970; Nae Ionescu, *Roza vânturilor,* (ediţie anastatică), Bucureşti, Editura „Roza vânturilor", 1990 (reeditare a lucrării cu acelaşi titlu, îngijită şi editată de Mircea Eliade în 1937). Dan Ciachir*, Gânduri despre Nae Ionescu,* Iaşi, Institutul European, 1994, *passim;* Nae Ionescu, *Între ziaristică şi filosofie,* culegere de articole publicate în ziarul „Cuvântul" (15 august 1926-26 martie 1938), Iaşi, Editura Timpul, 1996; Gh. Buzatu, Corneliu Ciucanu, Cristian Sandache, *op. cit.,* p. 157-158; *Enciclopedia valorilor reprimate*, vol. II, p. 128-151; Dora Mezdrea, *Nae Ionescu. Biografia,* vol. I-IV, Bucureşti-Brăila, Editura Universal Dalsy, 2001; Acvila, 2002; Muzeul Brăilei-Editura Istros-Muzeul Brăila 2003-2005; idem, *Nae Ionescu şi discipolii săi în arhivele Securităţii,* vol.I, Bucureşti, Editura „Mica Valahie", 2008; *Intelectualii şi Mişcarea Legionară…,* p. 156; Corneliu Ciucanu, *Nae Ionescu şi „Noua genaraţie": intelectualul şi tentaţia politicului* în Gh. Buzatu, Marusia Cîrstea, Horia Dumitrescu, Cristina Păiuşan-Nuică (coordonatori), *op. cit.* p. 321-341).

[8] Partidul Naţional-Socialist al Muncitorilor din Germania.

Codreanu[9] care considera că ostilitatea cercurilor politice de la Bucureşti şi a

---

[9] **Corneliu Zelea Codreanu** (13 septembrie 1899-30 noiembrie 1938) este fondatorul şi liderul incontestabil al *Legiunii* Arhanghelului Mihail proclamat, tocmai de aceea, *Căpitan* al organizaţiei (după expresia utilizată iniţial de Neculai Totu şi Ionel Banea). Îşi trage obârşia dintr-o familie de răzeşi moldoveni, din satul Ideşti (ţinutul Storojineţ, nordul Bucovinei). Din toamna anului 1919, este student al Facultăţii de Drept al Universităţii din Iaşi. În acest timp intră in formaţiunea anticomunistă Garda Conştiinţei Naţionale, condusă de C. Pancu. În 1920 este ales preşedinte al Societăţii Studenţilor în Drept şi al Societăţii „Ştefan Vodă". În mai 1922 a fost ales preşedinte al Asociaţiei Studenţilor Creştini, organizaţie menită sa înlocuiască Centrul Studenţesc Iaşi a cărui conducere era monopolizată de studenţii de stînga. După sustinerea tezei de licenţă (iunie 1922) pleacă in Germania până în luna decembrie, când revine în ţară. Ia parte activă la organizarea unei mari adunări la Iaşi, la 4 martie 1923, când s-a creat Liga Apărării Naţional Creştine, al cărei preşedinte a fost desemnat A. C. Cuza, iar Corneliu Codreanu, în urma unei manifestaţii, este arestat pentru prima dată. În anul următor se organizează prima tabără la Ungheni, pentru producerea de cărămizi ce erau necesare construirii unui cămin la Râpa Galbenă (Iaşi), destinat studenţilor naţionalişti alungaţi din cămine. Studenţii în frunte cu Codreanu sunt arestaţi abuziv şi maltrataţi de către Constantin Manciu, prefectul Poliţiei Iaşi, în grădina doamnei Constanţa Ghica (mama celor trei fraţi Constantin, Grigore şi Alexandru, camarazi ai lui Codreanu şi membri fondatori ai Asociaţiei Studenţilor Creştini). În 25 octombrie 1924, Codreanu îl împuşcă pe C. Manciu în faţa Judecătoriei din Iaşi. Este arestat şi judecat, fiind achitat la 26 mai 1925 (Turnu Severin). După achitare, s-a căsătorit cu Elena Ilinoiu, iar in septembrie pleacă în Franţa, la Grenoble, pentru a continua studiile. Revine în ţară după susţinere doctoratului în mai 1927 şi, abia sosit la Iaşi, înfiinţează, împreună cu grupul „Văcăreştenilor" (vezi *Anexe*, nr. 2), în seara zilei de 24 iunie 1927, Legiunea Arhanghelul Mihail. După trei ani tot la iniţiativa lui Corneliu Codreanu a fost constituită Garda de Fier, ca organizaţie politică în lupta anticomunistă. La 31 august 1931, în cursul alegerilor parţiale din judeţul Neamţ, Codreanu este ales pentru prima dată în Parlament. După un an, la alegerile parlamentare generale din 17 iulie 1932, el a fost ales deputat, alături de alţi patru legionari. În anii 1931-1933, Garda de Fier a fost dizolvată în trei rânduri, astfel că, în 1935, Corneliu Codreanu decide înfiinţarea Partidului Totul Pentru Ţară, a cărui preşedinţie a fost încredinţată generalului Gh. Cantacuzino-Grănicerul. Anii 1935-1937 au coincis cu extinderea Mişcării Legionare în ţară, momentul de vârf fiind ilustrat de triumful în alegerile parlamentare generale de la 20 decembrie 1937, când gruparea legionară, a câştigat 478 368 de voturi, plasându-se pe locul al treilea după P. N. L. şi P. N. Ţ. După instalarea regimului autoritar condus de regele Carol al II-lea, la 10 februarie 1938, Codreanu a fost arestat în aprilie, inscenându-i-se două procese (în aprilie şi mai 1938), fiind condamnat la 27 mai, la 10 ani de muncă silnică, 6 ani de degradare civică, 5000 lei amendă şi 2000 cheltuieli de judecată (Kurt Treptow, Gh. Buzatu, eds. *„Procesul" lui Corneliu Zelea Codreanu (mai 1938),* Iaşi, Centrul de Istorie şi Civilizaţie Europeană, 1994, p. 22-23). În noaptea de 29-30 noiembrie 1938, împreună cu Nicadorii şi Decemvirii, au fost scoşi din închisoare, iar pe drum în dreptul Pădurii Tâncăbeşti, toţi 14 au fost ucişi. În 27 noiembrie 1940, aşadar în plină guvernare legionaro-antonesciană „procesul" său din 1938 a fost revizuit, iar sentinţa de condamnare-anulată. Opera sa cuprinde mai multe lucrări, dintre care prezentăm câteva titluri: *Scrisori studenţeşti din închisoare, 9 octombrie 1923-30 martie 1924*, Iaşi, 1925; *Discursul la mesaj*, în *Dezbaterile Adunării Deputaţilor*, 3 decembrie 1931; *Declaraţia la mesaj*, în noiembrie 1933, p. 107-112; *Circulări. (Scrisori, sfaturi, gânduri)*, Bucureşti, 1933 (mai multe ediţii ulterioare); *Circulările*

reprezentanţilor noştri la Geneva (în special Nicolae Titulescu) pot transforma Germania dintr-un potenţial prieten al României, într-un inamic dur şi intransigent, un adevărat gropar al României Mari[10]. Codreanu era liderul incontestabil al Mişcării Legionare, dar în 1939 el fusese asasinat la ordinul regelui Carol al II-lea şi al primului-ministru, Armand Călinescu, iar Legiunea fusese desfiinţată.

Eu aveam 14 ani sau 14 ani jumătate. Trebuia să fac multe drumuri de curierat pentru clientelă şi tot timpul fluieram. Din întâmplare fluieram o melodie pe care acest partid interzis o răspândise[11]. Mergeam pe stradă şi deodată un adult (agent al Siguranţei Statului) m-a urmărit fiindcă auzise melodia şi m-a dus imediat la poliţie într-o curte mare. Nu eram singur acolo, mai erau cel puţin 30 sau 40 de inşi. Eu ştiam că n-am făcut nimic rău şi având în vedere vârsta mea mă aşteptam la clemenţă. După ce m-au interogat timp de trei ore pentru a afla de unde cunoşteam versurile şi de ce fluieram eu melodia aceea, m-au eliberat. În ţară, însă, se dezlănţuise iadul, căci ceea ce a urmat depăşeşte imaginaţia, dar din păcate trebuie s-o spun pentru că este purul adevăr.

Căpitanului, 1934-1937, Bucureşti, 1937; *Circulări şi manifeste*, Bucureşti, 1936, 1941; *Cărticica şefului de cuib*, Bucureşti, 1933, Iaşi, 1940; *Însemnări de la Jilava,* Rostock, 1942; *Pentru legionari*, vol. 1, Sibiu, Editura „Totul pentru Ţară", Tipografia Veştemean, 1936, 492 p.; *Cf.* Ion Banea, *Căpitanul*, Sibiu, 1936; L. B. Tua, *Garda de Fier*, Bucureşti, tip. „Bucovina", 1940, ed. originală-Firenze 1938; Lucian Predescu, *Enciclopedia Cugetarea*, Anexa, 1940, p. 940-941; Tomas Escobar, Jesus Nieto*, Vida y doctrina de Corneliu Codreanu*, Barcelona-Madrid, 1941; Horia Sima, *Antologie legionară*, vol VII, Miami Beach, Colecţia „Omul Nou", *passim*; Idem, *Actualitatea Căpitanului*, în „*Gazeta de Vest. Almanah 1995*", p. 39-40; *Corneliu Zelea Codreanu. 20 de ani de la moarte*, Madrid, Editura Carpaţii, 1958; *Corneliu Zelea Codreanu în perspectiva a douăzeci de ani*, Madrid, Editura Libertatea, 1959; *Corneliu Zelea Codreanu. Prezent*, Madrid, Editura Dacoromania, 1966; Carlo Sburlati, *Codreanu, el Capitan (Vida e muerte de Codreanu)*, Barcelona, 1970; idem, *Codreanu e la Guardia del Ferro*, Barcelona, 1977; idem*, Codreanu, il Capitano,* Roma, 1970; *Mărturii despre Căpitan. Patruzeci de ani de la moarte (1938-1978)*, Madrid, Editura Dacia, 1978; *Căpitanul, mit al poeţilor*, Madrid, 1964; Faust Brădescu, *C. Z. Codreanu, erou neocosmogon*, în „Gazeta de Vest", iunie 1995, p. 17; idem*, Corneliu Zelea Codreanu, le „Capitaine"* (Gh Buzatu, Corneliu Ciucanu, Cristian Sandache, *op. cit.,* p. 83-91).

[10] Corneliu Ciucanu, *Nicolae Titulescu şi Mişcarea Legionară în decembrie 1937. De la adversitate la reconciliere tactică*, p. 499-503.

[11] Autorul se referă la imnul *Sfântă tinereţe legionară,* pe versurile poetului Radu Gyr şi melodia lui Nellu Mânzatti.

Aflaţi de mai mult timp în clandestinitate şi dorind să răzbune moartea liderului, legionarii au constituit o echipă de sacrificiu care l-au împuşcat pe primul-ministru Armand Călinescu. România a avut 72 de judeţe. Din fiecare judeţ unde se credea că existau membri ai partidului interzis au fost împuşcaţi atunci câte 5 oameni. Au fost împuşcaţi la întâmplare, iar trupurile, am văzut cu ochii mei, le-au fost lăsate să zacă în stradă 3 zile pentru intimidarea populaţiei[12].

Unchiul meu, la care eram ucenic, era şi el pe ascuns un membru al acestui partid. Pleca seara şi spunea că merge la cârciumă dacă întreabă cineva. De fapt el şi alţi camarazi participau la întruniri interzise, nu departe de unde se afla atelierul. Totul se petrecea în secret şi, desigur, agenţii Siguranţei nu au reuşit să descopere locul de întrunire şi pe participanţi.

După cedările teritoriale din vara anului 1940, când România a pierdut Basarabia, Bucovina, Ţinutul Herţei şi nordul Transilvania, acest Partid Naţional (Mişcarea Legionară) ajunsese la putere pe fondul ofensivei

[12] După asasinarea premierului Armand Călinescu la 21 septembrie 1939, de către Miti Dumitrescu (legionar neîncadrat) şi echipa sa de opt oameni (cf. Mihail Tase, *Miti Dumitrescu*, Salzburg, Col. „Omul nou", 1952, 14 p.), noul guvern (prim-ministrul Gh. Argeşeanu şi general Gavrilă Marinescu, ministru de Interne) a procedat la uciderea, în noaptea de 21-22 septembrie 1939, a tuturor fruntaşilor legionari aflaţi în lagăre şi închisori, cât şi a 3-5 legionari din fiecare judeţ. Au fost lichidaţi, în consecinţă, membrii marcanţi ai Mişcării, întemniţaţi la Râmnicu Sărat (în total 13), 44 deţinuţi în lagărul de la Miercurea Ciuc, 31 în lagărul de la Vaslui, 7 în Spitalul Militar din Braşov şi peste 140 în restul ţării. Asasinarea barbară din noaptea de 21-22 septembrie 1939 a fost catalogată în literatura legionară drept *noaptea cuţitelor lungi* (Nicolae Roşca, *Noaptea cuţitelor lungi,* în „Carpaţii". Madrid, nr. 19/august-septembrie 1979, p. 1-4). A urmat, la foarte scurt timp (octombrie 1939), al doilea val de refugiaţi legionari în Germania, care se vor alătura celor plecaţi în decembrie 1938 şi în primele luni ale anului 1939. Se consideră ca fiind incomplet numărul legionarilor ucişi în noaptea de 21-22 septembrie 1939 (Zahu Pană, *Genocidul regal*, în „Cuvântul Românesc", septembrie/1994). Asasinatul din *noaptea cuţitelor lungi* s-a soldat cu 252 de victime, din care: 55 studenţi; 22 avocaţi; 16 muncitori; 15 liber profesionişti; 12 ofiţeri; 10 preoţi şi teologi; 9 ingineri; 9 economişti; 6 agricultori; 5 profesori; 4 elevi de liceu; 3 ziarişti; 2 învătători; 1 profesor universitar; 1 sculptor (*Cronologie legionară*, ed. Ioan Boacă, 1992, p. 182; *Memorial legionar*, Madrid, 1960; Duiliu Sfinţescu şi colab. , *C. Z. Codreanu*, p. 187-195; Ştefan Palaghiţă, *Garda de Fier,* ed. a II-a, p. 122-125; Nae Tudorică, *Mărturii,* I, p. 280-289; „Gazeta de Vest", octombrie-noiembrie 1992, p. 29-32; Idem, *Le martyrologie Legionnaire*, în „Totalite", nos. 18-19/1984, p. 54-64; Idem, *Cronica unor violenţe politice*, Madrid, Editura Mişcării Legionare, 1991; Ştefan Ionescu, Mircea Nicolau ş.a., *Teroarea. 28 februarie 1938-6 septembrie 1940*, în „Almanah «Gazeta de Vest» 1994", Timişoarea, 1993, p. 88-104; Gh. Buzatu, Corneliu Ciucanu, Cristian Sandache, *op. cit.,* p. 120-123; *Intelectualii şi Mişcarea legionară., passim,* Corneliu Ciucanu, *Dreapta românească interbelică,* p. 200-202).

germane în Est şi sub presiunea pericolului bolşevismului rusesc[13]. După cum am scris deja, Legiunea promovase o politică de apropiere faţă de Germania naţional-socialistă şi în acest context s-a impus ca o necesitate guvernul format de generalul Ion Antonescu împreună cu legionarii, guvern care avea rolul de a reorienta politica noastră externă către Axă.

Între timp, în 1939, a intervenit campania anglo-franceză, care însă a durat foarte puţin. Franţa a capitulat, iar trupele britanice au fost evacuate cu greu de la Dunkerque. Când a început campania rusă în 1941[14], pot spune că nu s-a întâmplat nimic deosebit, cel puţin în viaţa mea. Eram un copil mult prea fraged pentru a înţelege gravitatea şi consecinţele acestui conflict.

Apoi au venit soldaţii germani în România[15]. La început nu ştiam asta dar ei de fapt traversau România. Pe atunci italienii vroiau să ocupe Grecia şi Albania. Aceştia însă erau destul de slab pregătiţi şi echipaţi. Au luptat jumătate de an, după care au venit nemţii şi au ocupat toată Grecia în două cel mult trei săptămâni cu toate că atunci se aflau deja trupe engleze acolo. Germanii au ocupat România, Bulgaria[16], Grecia şi în acelaşi timp şi Iugoslavia. Deci practic germanii au ocupat tot flancul Sud-est european, ceea ce am aflat mai târziu, în pregătirea unui atac asupra Rusiei.

Şi abia acum începe cu adevărat viaţa mea. Ce v-am spus până acum a fost doar introducerea.

Când nemţii au venit în România s-a spus oficial că ei au venit ca instructori pentru armata română. În orice caz, soldaţii care staţionau aici mi-au făcut o impresie foarte bună. Eu eram încă foarte dezordonat, după cum mă obişnuisem în România, dar ei s-au comportat tot timpul ireproşabil, erau tot timpul corecţ,i ceea ce mi-a făcut o impresie foarte bună. Deoarece aveam mulţi prieteni nemţi în anturajul meu, am ajuns să constituim un fel de colonie germană care gravita în jurul trupelor germane. După venirea soldaţilor germani în România această colonie devenit din ce în ce mai mare şi mai solidară. Bineînţeles că eram foarte entuziasmat, acolo se organizau

---

[13] La 6 septembrie 1940, regele Carol al II-lea a abdicat, iar la 14 septembrie se proclamă Statul Naţional Legionar.

[14] Autorul se referă la Operaţiunea „Barbarrosa”, demarată în zorii zilei de 22 iunie 1941.

[15] Este vorba de Misunea militară germană în România, condusă de generalul Erik Hannsen.

[16] România şi Bulgaria aveau, de fapt, statut de ţări aliate.

serate, întreceri sportive, unde erau invitaţi şi soldaţii germani din trupele SS. Dar noi încă nu ştiam ce înseamnă de fapt SS. Soldaţii purtau uniforme diferite, funcţie de armele pe care le deserveau. Armata de uscat se numea Wehrmacht (Forţa de Apărare), Luftwaffe (Arma aeriană) şi Marine, forţa maritimă. Marina nu staţiona la noi, în România, ci doar celelalte două forţe, cât şi SS-ul. Uniformele de la Luftwaffe erau de altă culoare în timp ce acelea ale Wehrmacht şi SS erau de aceeaşi culoare. O dată pe săptămână se organizau serate ale comunităţii şi era distractiv, se făceau şi promovări. Acesta era cercul meu de prieteni. Mai există încă o fotografie de când mersesem odată într-o Duminică la plimbare prin pădure şi acolo am mărşăluit. Pe atunci românii nu făceau aşa ceva. Asta făceau doar nemţii. Eu pot fi văzut acolo în mijloc alături de alţi patru care, apoi, au intrat în armată împreună cu mine. Dintre toţi, cred că în afară de mine, nu mai trăieşte nici unul.

Aceasta este povestea despre cum am ajuns eu în SS. Mi-au făcut o impresie atât de bună, erau foarte corecţi, şi spre deosebire de militarii români, erau tot timpul bine îmbrăcaţi şi educaţi, fiindcă atunci când intrau într-un local salutau întotdeauna. Din când în când mai lăsau mai puteam admira o orchestră militară care mărşăluia prin oraş. Oraşul unde am învăţat are acum aproximativ patru sute până la cinci sute de mii de locuitori. Pe vremea aceea era cam la fel de mare ca Linz. În orice caz pe atunci eram impresionat de ordinea şi disciplina soldaţilor germani şi îmi doream, împreună cu prietenii mei din aşa-zisa colonie germană, să devin şi eu soldat.

După cum am mai spus, eram în anul 1941. Atunci aveam deja doi ani de ucenicie. Unchiul meu era din punct de vedere profesional un artist. La el am învăţat lucruri bune şi a trebuit să fac de toate, ceea ce mai târziu când am ajuns în Germania avea să mă ajute să mă integrez în societate. Deci am fost ucenic timp de doi ani.

În 1941 România a trecut de partea Germaniei[17] şi chiar s-a aliat şi a luptat cu aceasta împotriva Rusiei. Aveam aproape 16 ani pe atunci. Când a început campania polonă, germanii au ocupat jumătate din Polonia şi acolo erau ei atacatorii. Dar cealaltă jumătate a fost, bineînţeles, ocupată de ruşi dar aceştia nu erau consideraţi agresori deşi ocupaseră jumătate din Polonia şi pe lângă aceasta şi două provincii româneşti. Mă refer aşa numita

[17] România aderase încă din octombrie 1940 la Pactul Anti-Comintern.

Moldovă de astăzi, pe atunci Basarabia şi a doua provincie, cu mulţi nemţi, aşa numita Bucovină, o veche provincie românească aflată timp de 150 de ani sub administraţie austriacă. Acolo exista o universitate celebră cu mulţi profesori români educaţi în mediile academice germane. Astăzi se mai menţine o legătură, o aşa numită „extensie universitară”. care se numeşte Amino Cernăuţi. Trebuie subliniat faptul că provinciile amintite au fost ocupate de ruşi fără riposta armatei române din cauza ordinului expres lansat de guvernul de atunci, care alături de rege au decis să abandoneze regiunile amintite. Cedările teritoriale din vara anului 1940 au declanşat un val de nemulţumire în ţară, a determinat abdicarea regelui Carol al II-lea şi instaurarea regimului Antonescu. Din partea populaţiei româneşti însă exista o mare reţinere şi distanţă faţă de ruşi şi în special faţă de comunism. Intrarea armatei române în război alături de Wehrmacht a fost întâmpinată cu un mare enstuziasm de societatea românească. Războiul contra URSS era considerat o „curciadă împotriva comunismului”, un „război sfânt” pentru dezrobirea Basarabiei şi Bucovinei de sub opresiunea comunismului rusesc.

La acea vreme unchiul meu fusese încorporat în armată ca ofiţer în rezervă. Cel de al doilea unchi al meu, care era şi el ceasornicar, artist şi pictor a fost şi el înrolat în armată şi trimis în Rusia. El a avut ghinion, a fost dat dispărut şi de atunci nu am mai auzit de el. Deci unul din unchii mei a căzut pe frontul din Rusia. Apoi a intrat celălalt unchi în armată dar a rămas în apropiere, nu a fost trimis pe front şi din când în când venea acasă. Noi doi, adică eu şi celălalt ucenic am condus o perioadă afacerea împreună cu soţia lui. Aveam o oarecare libertate, autonomie în derularea afacerii, dar ne-am descurcat foarte bine, contractând comenzi pentru alte ateliere care nu puteau să execute operaţiuni fine specifice meseriei de bijutier. Aceştia erau doar ceasornicari iar noi făceam celelalte lucrări. În fiecare zi livram diverse componente, iar la sfârşit de săptămână eu încasam. De altfel erau o sumedenie de afaceri evreieşti pe acolo dar nu era nici o problemă, fiindcă nu reuseau să ne facă o concurenţă reală. Din cînd în cînd unchiul meu mai venea pe acasă în permisie şi se interesa de cum merge afacerea şi în general era mulţumit.

Apropo, la unchiul meu ca ucenic nu am primit niciodată vreo recompensă în bani, ci doar îmbrăcăminte şi mâncare. Bacşişul care-l primeam de la clienţi erau singurii mei bani de buzunar. La concurenţă era

destul de mult de lucru, deseori lucrau până noaptea târziu. Noul şef primea tot timpul contracte noi şi mergea deseori la Cluj. Din punct de vedere financiar îmi mergea bine, câştigam bani buni. Aveam pe atunci 16 ani jumătate şi câştigam, prin comparaţie, la fel ca o cunoştinţă care era angajat la poştă şi care avea şi o familie cu trei copii. De la cel de al doilea unchi al meu, cel care a murit, şi de la soţia sa închiriasem o cameră şi practic eram propriul meu stăpân.

Viaţa în colonia germană mergea mai departe fără evenimente spectaculoase. În fiecare Duminică dimineaţă şi după amiază eram acolo şi mergeam toţi să mâncăm la restaurant. În orice caz era cu totul altă viaţă decât ce obişnuiam acasă. Toate acestea au durat până la sfârşitul anul 1941, începutul anului 1942. Trăiam foarte bine. Între timp, însă, nu mai fusesem acasă, întrucât distanţa era foarte mare şi drumul spre Iaşi era anevoios. Din moment ce câştigam bine mai trimiteam lunar bani acasă, deoarece familia încă avea dificultăţi financiare.

În 1942 propaganda germană devenea din ce în ce mai puternică, iar colonia germană din oraş era bine cunoscută şi respectată. Toţi prietenii mei îşi petreceau timpul împreună cu nemţii, iar legăturile noastre cu soldaţii au devenit din ce în ce mai strânse. Acea viaţă mi-a plăcut foarte mult pentru că erau oameni foarte cumsecade şi ne înţelegeam foarte bine. Eram deja în al treilea an de război şi am simţit şi noi pe pielea noastră ororile războiului. Exista la în oraş un spital de campanie şi acolo veneau mulţi soldaţi răniţi, pe care i-am cunoscut foarte bine. În astfel de situaţii relaţiile se legau tot mai strâns. Pierderile de pe Frontul din Răsărit au făcut necesare noi recrutări. Exista chiar şi o şcoală de pregătire pentru armată ceea ce însemna că la 17 ani puteam să mă înrolez. Bineînţeles că se făcea tot posibilul să se ajungă în armata germană. După dezastrul de la Stalingrad unde germanii au pierdut trei sute de mii de soldaţi[18], Germania avea nevoie de soldaţi pentru a

[18] Capitularea armatei a 6-a condusă de feldmareşalul von Paulus este considerată drept momentul de cotitură al încleştării germano-sovietice. După cucerirea Stalingradului de armata germană, von Paulus a sesizat marile concentrări de trupe sovietice de pe malul stâng a Volgăi şi, evident, se aştepta la o mare ofensivă a Armatei Roşii. Von Paulus a încercat fără succes să-l convingă pe Hitler de oportunitatea unei replieri prin părăsirea poziţiilor ocupate la Stalingrad. Total încercuit, fără a primi muniţie, alimente şi medicamente pe calea aerului, cu trupele demoralizate şi epuizate fizic, von Paulus – avansat mareşal de câmp la 24 ianuarie 1943 – este luat prizinier la 31 ianuarie 1943. Dezastrul de la Stalingrad afectează poziţia strategică a trupelor Axei pe Frontul de Răsărit: trupele de elită italiene au rămas pe câmpul de luptă de la Stalingrad,

completa efectivele. În România erau foarte mulţi etnici germani care se înrolaseră în armata germană şi bineînţeles că toţi vroiau să ajungă într-un fel sau altul în Germania. Dar acest lucru nu era legal posibil. Apoi s-a făcut o înţelegere între România şi Germania, prin care toţi etnicii germani proaspăt înrolaţi în armată aveau posibilitatea să se transfere la armata germană, în Wehrmacht. Vă daţi seama că toţi au profitat de această ocazie. Nemţii au recrutat voluntari şi toţi prietenii mei, plus încă vreo 30, au ajuns imediat în armata germană. Eu nu eram încă major şi nu am putut fi selectat. Eram nefericit complet pentru că toţi prietenii mei plecaseră şi rămăsesem singur. Speram să nu fiu nevoit să mă înrolez în armata română aşa că m-am dus din nou la baza germană de recrutare, unde am fost din nou respins. Abia a treia oară, pe semne că devenisem prea insistent, am fost acceptat, în sfârşit. În acea zi însă comisia de recrutare era din trupele SS. Pe atunci nu ştiam că aceştia erau de fapt doar nişte soldaţi la fel ca ceilalţi, eu considerându-i unităţi speciale care luptă în spatele frontului..

Prin urmare, spre marea mea bucurie, am fost acceptat. Asta se întâmpla în iunie 1941 şi pentru prima oară după 4 ani am mers în vizită acasă la părinţi. Nici ei nu m-au vizitat şi nici eu nu mai fusesem acasă. Când vedeam câte o maşină cu număr din locul natal mi se făcea un dor nespus de casă. Părinţii mei bineînţeles că erau împotriva înrolării mele în armată şi plecării în Germania, dar eram deja prea independent şi nu au mai putut să mă convingă să renunţ la decizia mea. Unitatea mea a primit misiunea să asigure paza unui transport de la Bucureşti la Viena. În acel moment încă nu ştiam ce înseamnă să fii soldat SS. Vreau să mai menţionez o dată, între noi fie vorba, că şi astăzi după 60 de ani, toţi oamenii născuţi după 1955 habar n-au ce înseamnă SS. Sunt 100% sigur că habar n-au. Poate să fie chiar şi un academician. Ar trebui să fie o coincidenţă mare ca el să ştie ce înseamnă de fapt SS. Pe scurt: la SS existau patru ramuri SS, SA, SD şi abia la începutul războiului a existat şi Waffen-SS (SS-Armat). SS înseamnă Schutzstaffel (Eşalon/Patrulă de Protecţie) şi aceasta exista deja înainte ca Hitler să ajungă la putere. La adunările politice când comuniştii făceau scandal ei erau Patrula de Ordine şi Protecţie. La început, trebuie să subliniez, aceştia nu erau înarmaţi dar bineînţeles că toţi erau membri de partid.

---

armata a III-a română pierde două treimi din efective, iar armata a 2-a ungară este realmente decimată pierzând 140 000 de oameni.

O altă unitate era denumită SA, care înseamnă Sturmabteilung (Divizia Furtună), erau de asemenea neînarmaţi. Aceasta era o organizaţie care-i avea misiunea de a contracara mitingurile şi adunările comuniştilor. Mai târziu când Hitler era la putere s-a înfiinţat aşa numitul SD – Serviciul de Securitate, care a devenit Gestapo şi care era formată din adevăraţi poliţişti înarmaţi. Şi apoi s-a înfiinţat SS-ul.

Eu am înţeles abia mai târziu, după război, cum a fost înfiinţată SS. Au existat certuri, din cauză, că de exemplu, Himmler, Göring şi alţi lideri politici vroiau mai multă putere şi influenţă în NSDASP. Fiecare vroia propria companie de onoare cu scopul de a-i reprezenta la vizite de stat. În afară de puşti nu aveau nimic şi stăteau doar de gardă. Apoi când a început războiul Hitler şi-a creat propria unitate armată, un al patrulea corp după Wehrmacht, Luftwaffe şi Marine, care se numea Waffen-SS (SS-Armat). Aceştia erau soldaţi obişnuiţi antrenaţi pentru front cu tot echipamentul necesar, arme grele şi altele. Aceştia au fost introduşi pe front. Vroiam doar să adaug acest lucru pentru că nimeni nu ştie ce înseamnă de fapt SS şi ce au făcut aceşti soldaţi. A pune semnul de egaliatate între un soldat SS şi un criminal de război, este mai mai mult decît un neadevăr, este o instigare ordinară. Toţi suntem băgaţi în aceeaşi oală şi toţi participanţii în război sunt SS-işti. Nu vreau nici să ascund faptul că existau şi oameni sadici, cu adevărat răi în SS, dar aşa sunt oamenii în general. Am simţit acest lucru pe pielea mea şi voi povesti acest lucru în continuare pe scurt.

IV

Pentru mine a început atunci cu adevărat şi serios viaţa de soldat. Am ajuns la Viena la arsenalul aematei echipat civil. Eu împreună cu alţi câţiva am sărit peste gard şi am mers direct la Prater ca să vizităm Viena. Bani aveam destui. Desigur că am fost căutaţi ulterior. Am venit seara înapoi, ca să nu ne facă nimic, ştiind că n-aveam voie să plecăm. Am sărit din nou peste zid pentru că nu puteam pe la intrare, aceasta fiind păzită. Am ajuns la cazarmă, unde ne-au împărţit pe unităţi.

La Waffen-SS (SS-Armat): se ştie că în armata germană Wehrmacht au fost încorporaţi aproximativ 20 milioane de soldaţi. Când s-a înfiinţat SS-Armat erau doar câteva mii de soldaţi. Cu trecerea anilor până la sfârşitul războiului au fost din ce în ce mai mulţi. Dar ce nu ştie probabil nimeni este faptul că la aceast SS-Armat erau în total 900.000 de soldaţi dintre care doar 400.000 germani din Reich la care se adăugau austriecii, care aparţineau atunci de Germania. Deci nici măcar jumătate, aproximativ 200.000 de soldati din SS-Armat erau etnici germani de pretutindeni şi trebuie să subliniez că toţi erau voluntari. Nu a fost nimeni luat cu forţa. La aceştia s-au mai adăugat încă 300.000 de soldaţi care nu aveau origini germane deci nu erau de etnie ci erau francezi, englezi, belgieni, norvegieni, suedezi, italieni. Toţi au intrat în Waffen-SS de bună voie pentru că fiecare spera ca la terminarea războiului să se aleagă cu unele avantaje pentru că au ajutat la învingerea Rusiei. Deoarece acolo era un potenţial enorm, totul fusese planificat pentru extindere. În orice caz, din cei 900.000 doar 400.000 erau germani adevăraţi din Reich, 200.000 erau etnicii germani iar 300.000 erau ceilalţi care nici măcar nu vorbeau Germană. Cu timpul însă au învăţat.

Şi acum urmează adevărata mea viaţă de soldat, aşa cum am trăit-o eu.

V

La arsenal veneau tot timpul trenuri din România, aproape în fiecare săptămână cam o mie, două mii de oameni. Mergeam pe jos de la Gara de Sud până la arsenal. În 1943 era destulă mâncare şi nu exista încă o criză alimentară. Fiecare avea slănină şi altele. Populaţia civilă vroia tot timpul să facă schimb pe brichete, slănină etc. Desigur existau şi voci care ne înjurau şi ne numeau „Cei care prelungesc războiul/Prelungitorii de război". Eu nici măcar nu ştiam ce înseamnă caestă acuză şi nici nu înţelegeam percepţia populaţiei civile care credea deja că războiul nu mai putea fi câştigat. Noi nu ştiam asta.

De la arsenal am plecat tot în civil cu trenul din Viena la Bratislava, în Slovacia de astăzi. Acolo am primit uniforma şi a început instruirea mea. Am avut mult de suferit deoarece deodată se schimbase tonul. Comenzile ni se adresau pe un ton răstit. Ordinele trebuiau executate fără discuţii. Acolo eram doar un număr şi nimic altceva. Totul trebuia făcut doar în pas alergător. Cu toate acestea, aveam totuşi liber Sâmbăta şi Duminica, dacă ne purtam corect şi aveam rezultate bune la instructia de front. Bratislava este situată pe Dunăre într-o regiune ca Urfahraner Markt şi acolo am fost antrenaţi aproximativ 3 luni. Când s-a terminat instrucţia am fost duşi la gară. Se zvonise că ne vom duce în Rusia, în apropiere de Kiev sau în apropiere de Cernobâl, la Shitomir. Ne duceau departe în spatele frontului deoarece nu eram încă instruiţi complet. Atmosfera era cu desăvârşire cazonă. Ofiţerii şi subofiţerii erau foarte exigenţi, iar tonul predominant, unul foarte aspru. Ordinele erau scurte şi răstite, disciplina de fier şi nu se permitea nici o abatere de la programul stabilit.

În timpul transportului din Bratislava spre Shitomir, pe parcursul a două săptămâni într-un vagon de vite am trecut prin Polonia. Ni s-a spus că

nu avem voie sub nici o formă să luăm alimente din gară de la civili pentru că fuseseră cazuri în care acestea erau otrăvite. Erau deja copţi strugurii deci trebuia să fi fost prin Septembrie. În gară au venit civili şi ne-au oferit struguri iar eu nu mai mâncasem de vreun an struguri. Bani aveam. Nouă, repet, ne fusese interzis să cumpăram sau să luăm ceva de la populaţia civilă. Am coborât din tren şi m-a văzut un subofiţer că am cumpărat struguri. A venit la mine m-a înjurat şi mi-a dat şi vreo două peste cap. Am fost pentru prima oară contrariat şi dezamăgit. Mergi pe front – mă gândeam eu atunci – şi mai iei şi bătaie pentru nişte struguri. Dacă făceam plângere împotriva lui sigur ar fi fost pedepsit. Dar am tăcut şi-am înghiţit, fiind conştient, în sinea mea, că am încălcat ordinul. Apoi am ajuns la Schitomir. Acolo am fost din nou instruiţi mai ales cu arme pe teren. Am avut şi un instructor mai în vârstă, care fusese în Norvegia, fusese decorat pentru merite deosebite. Eu nu aveam încă 18 ani, iar instructorul avea 35 de ani. Avea, deci, o bogată experienţă de front, cunoştea tehnici de supravieţuire, dar ănainmte de toate, era un om foarte corect şi bun la suflet. Am ieşit pe teren, după un deal şi ne-a spus să facem o pauză să ne întindem. Nu trebuia să ne vadă nimeni pentru că noi oficial ne târam, făceam instrucţie, dar de fapt dormeam. Aproape trei luni am stat în Schitomir.

În afară de instrucţie de front nu făcuserăm nimic, nici măcar o tragere la ţintă. Mai târziu am început tragerile în figuri de carton ce imitau oameni şi pe care trebuia să le nimerim. Nu fusesem pe front direct. În fiecare săptămână, pentru cei peste 18 ani, se aduceau alcool, ţigări şi altele, iar noi cei minori primeam ciocolată şi dulciuri.

Între timp nu trăsesem asupra nimănui, decât în exerciţiu la instructaj. Într-o zi de dimineaţă vine deodată şeful de companie sus, eram o trupă de cca. 50 de soldaţi, şi ne spune că trebuie să mergem la exerciţiu pe teren.

Foarte pe scurt trebuie să mai adaog ceva din Schitomir. Erau mai multe unităţi acolo iar războiul nu era chiar atât de aprig. S-a organizat un concurs sportiv între SS, Wehrmacht şi Luftwaffe, care erau staţionaţi în apropiere. Handbal, alergare la 100 metri şi ştafetă. Am fost întrebaţi care dintre noi suntem sportivi. Eu nu jucasem în viaţa mea handbal ci doar fotbal şi eram în orice caz rapid. Tot ce făcusem în perioada uceniciei fusese în pas alergător. Aceasta a fost perioada cea mai frumoasă din timpul armatei. Nu mai făceam de serviciu, puteam dormi până la 8 sau chiar 9, primeam micul

dejun separat şi mergeam în fiecare zi la stadion cu un camion, care nu mergea pe benzină şi pe foc de lemne. Pe atunci se făcea economie. Acolo la stadion ne antrenam.

Am fost repartizat la echipa de handbal cu toate că nu prea aveam habar să joc. După ce am jucat vreo 10 minute le-a picat fisa că n-am nici o legătură m-au scos afară şi m-au certat. În România handbalul nu era deloc popular. Singurul meu avantaj atunci a fost că eram rapid şi am rămas la sportivi aproximativ două, trei săptămâni dar nu ca handbalist. Am fost selectat ca atlet la ştafetă şi alergare la 100 metri. Trei sau patru din compania noastră am avut cea mai frumoasă viaţă. Nu trebuia să facem instrucţie sau curăţenie pe sectoarele companiei, ci doar să ne antrenăm şi să mâncăm. Apoi a venit concursul. Mii de soldaţi ne priveau iar eu am luat locul trei la alergarea de 100 metri. Toţi s-au bucurat că am reprezentat cu succes compania şi chiar mi-am făcut un renume. După aceea s-a cam terminat fericirea, căci am luat-o de la capăt cu instrucţia şi serviciul normal. Nu a durat prea mult şi vine într-o dimineaţă comandantul de companie, se uită la noi toţi, merge printre rânduri şi începe să ne scoată câte unul. Ce s-a mai întâmplat acum? Eram transferaţi. S-a uitat la mine şi m-a scos. Nu ştiam unde şi încotro. Apoi ni se adresează pe un ton autoritar:„Vă pregătiţi imediat, cu tot ce aveţi nevoie”! „Urmaţi-mă!”, dar nimeni nu ştia unde. Noi eram tot timpul pregătiţi, dar abia a doua zi am pornit. Am plecat apoi din Schitomir înapoi la Stettin, la Marea Nordului. În prezent localitatea se află în Polonia la nord de Berlin. Călătoria a durat cam 10 ore. Ajung la Stettin şi ce facem acolo: din nou exerciţii şi apoi un instructaj pentru a deveni sanitari.

Am început cu instrucţia propriu-zisă cu puşca, apoi în loc de puşcă am primit un MG, o armă automată. Acest lucru avea un dezavantaj şi anume că MG-ul era foarte greu. Primii trei, cei mai mari care erau în tren, erau infanterişti-MG. Exerciţii şi iar exerciţii. Într-o sală de mese mare se făcea întuneric în plină zi. Acolo, pe mese, ne învăţau cum să pansăm oameni şi altele. Deodată un gradat a strigat să mă ascund sub masă., pentru a simula camuflarea în timpul unui atac de aviaţie. Trebuia să tratăm/pansăm, rana de ieşire a glonţului, rană de glonţ la coapsă, la mână, la abdomen. Iar aceste exerciţii se făceau pe întuneric, simulând stingerea obligatorie a luminilor în caz de alarmă aeriană. Noi am luat totul ca pe o joacă şi nimic altceva.

Între timp a venit luna Decembrie. Eu încă nu trăsesem asupra vreunui duşman. Eram deja de jumătate de an soldat. Următorul meu superior era un subofiţer din Viena care avea cele mai bune intenţii cu mine. Eu îi aduceam mâncare de la cantină, iar el mă proteja cum putea la instrucţie.

Sora mea Tina lucra în România la poştă. Nu ştiu ce a apucat-o că deodată îmi trimite o telegramă alarmistă: „Tata grav bolnav, te rog să vii de urgenţă acasă”. Eu tocmai împlinisem 6 luni ca soldat. Nu ştiu cum şi-au închipuit ei că pot pleca aât de uşor de pe front, doar au fost mii de oameni care au murit în atacurile cu bombe. În orice caz, am primit telegrama şi m-am dus la subofiţer să i-o arăt. Spre surprinderea mea, el mi-a scris o cerere către comandantul de companie şi a depus-o. Avea experienţă fiindcă fusese rănit de mai multe ori. Nu a durat trei zile şi deodată „marele sergent-major” îmi spune de dimineaţă că primesc 21 de zile de concediu de urgenţă. Nu fusesem niciodată pe front iar alţii după ani întregi de front nu primeau concediu. Din nou, după două, trei zile aveam deja adeverinţa de concediu şi aveam voie să plec în România. Deci aveam adeverinţa să plec, dar nu direct din Viena prin Ungaria spre Bucureşti-România, ci din Viena prin Polonia, pentru că soldaţii germani nu aveau voie să călătorească prin Ungaria spre România, ci prin Cracovia, Lemberg, Cernăuţi. Printr-un uriaş ocol am ajuns în România. Durata călătoriei fusese luată în calcul. Am stat doar 21 de zile în România. În Cracovia am coborât şi am vizitat oraşul.

După vizita mea în România, m-am întors la Stettin şi am adus slănină pentru subofiţer, un aliment foarte apreciat în armata germană.

O divizie renumită fusese înfiinţată în 1943, Divizia-Hitler. Erau într-adevăr doar voluntari de la HJ – Hitlerjugend (Tineretul Hitlerist), care cumva erau instruiţi să fie lideri, lideri tineri, toţi nişte fanatici. De la Stettin am fost transferat în Belgia, la stat-major al unei divizii. Acolo fusese nou înfiinţată această divizie şi eu am fost transferat la sectorul de sanitari, cu toate că nu făcusem nici un fel de instrucţie în Belgia. Acolo era organizat un adevărat sector medical, aveau tot instrumentarul şi săli de operaţii. Din datele mele au văzut că sunt bijutier. Sergentul-major nu prea ştia nici el mare lucru şi i s-a părut lui că bijutier e cam acelaşi lucru cu stomatolog. Pe o tablă erau liste cu toţi cei care fuseserăm repartizaşi. Eu am fost desemnat asistent de stomatologie. Cu toate că acest sector nu era încă înfiinţat el

apărea totuşi pe hârtie, în organigrama centrului medical. Între timp, din nou exerciţii, instrucţie, iar eu făceam şi şcoala de şoferi.

În Belgia locuiam într-o şcoală mare, cu trei etaje şi trepte late de piatră. Jos era o curte unde făceam exerciţii. Ceilalţi aveau ora de igienă şi îngrijire. În timpul instrucţiei era strict interzis să mănânci. Aveai voie doar să bei apă dar cu toate acestea eu am mâncam un măr. Era înainte de amiază în Februarie. Era frig şi era o grămadă imensă de cărbuni iar eu am fost chemat jos în curte. Jos, sus, marş, marş încolo şi încoace pe grămada de cărbuni. Trebuia să mă execut, să stau culcat şi aşa până am ajuns în grămada de cărbuni. Arătam ca un hornar şi între timp se făcuse ora prânzului. Înainte de masă trebuia să arătăm mâinile că sunt curate, dar bineînţeles că nu puteau fi curate. Cu mâinile astea vreţi să mâncaţi? Trebuia să le mai spăl o dată dar asta nu era posibil aşa că nu aveam voie să mănânc, cu toate că această şicană era interzisă. Mi-a ordonat să merg în camera lui care era încălzită cu sobă pe cărbuni. În cameră era cald şi eu trebuia să-mi pun masca de gaze, casca, tot echipamentul şi puşca după care să fac genuflexiuni cu toate acestea pe mine lângă sobă. A spus: „De cincizeci de ori faci asta." Când am ajuns la treizeci a zis că nu-i bine s-o iau de la început că la ei se începe de la 0 nu de la 1. Eram terminat deja, nu mai puteam şi mă gândeam că ar putea să mă şi împuşte că-mi era indiferent. Apoi m-a încuiat în cameră. Practic eram arestat pe motiv de nesupunere la ordin. La ora 17.00 când vine comandantul de companie face el un raport asupra incidentului. Mă gândeam că e de bine că aşa sigur pot să explic şi eu ce am făcut şi de ce mă pedepseşte. Nu m-a ajutat prea mult însă. M-am prezentat la ora 17.00 la comandant şi nimic. Subofiţerul a spus versiunea lui, din acre reieşea că de fapt nu m-am supus ordinelor. În concluzie, nesupunerea se pedepsea cu patru ore de exerciţii pe teren cu rucsac în spate – în rucsac patru cărămizi – cu masca de gaze pe faţă şi echipament complet. Am executat instrucţia timp de patru ore, de la 17.00 până la 21.00. Subofiţerul era încă foarte supărat pe mine. Am mers pe un teren mlăştinos şi a ţipat la mine: culcat, marş, marş, culcat, marş ş.a.m.d. Până ce nu am mai putut. Mă mişcam din ce în ce mai încet iar el era tot mai răguşit dar pe mine mă durea-n cot de toate. Dacă aş fi avut puşca încărcată cu gloanţe adevărate l-aş fi împuşcat, dar n-aveam voie cu muniţie. Aveam doar gloanţe oarbe. Timp de patru ore m-a frecat aşa, ultimele au fost mai mult la pas pentru că eram epuizat complet. Era deja întuneric iar la 22.00 era apelul.

Trebuia să am totul curat. Nu am putut merge la etajul doi şi m-am târât în patru labe. Ceilalţi camarazi m-au ajutat şi mi-au curăţat totul, iar la ora 10 a venit subofiţerul în inspecţie. Era cam nesatisfăcut, dar se pare că se cam săturase şi el. M-a lăsat să plec. Aceasta a fost una din cele mai oribile experienţe din timpul armatei.

Din Belgia am fost transferaţi în Franţa, unde se preconiza pe atunci invazia aliaţilor. Acolo erau într-adevăr ridicate corturi ca pentru un sector sanitar, însă un ambulatoriu de stomatologie tot nu exista. Cu puţin timp înainte de invazie cam o săptămână înainte de 6 iunie 1944 l-am primit în sfârşit. Acesta a fost însă instalat în altă parte. A venit un ofiţer, un doctor, care a întrebat unde este asistentul de stomatologie. Eu eram cel repartizat şi am fost dus cu maşina la 30 km depărtare la un castel unde erau patru lăzi pline cu tot necesarul pentru ambulatoriul de stomatologie. Mi s-a spus să le depozitez acolo că mâine vine doctorul şi trebuie să fie totul pregătit pentru tratament. Înainte de asta urmau să vină nişte menajere să cureţe locul. Am deschis lăzile şi peste tot erau numai schiţe. Am aranjat tot instrumentarul cât am putut de bine. Mi-a fost puţin frică să nu dau greş, trebuie să recunosc.

A doua zi au început intervenţiile şi tratamentele specifice afecţiunilor stomatologice. Am selectat instrumentele, am pus totul în ordine ş.a.m.d. A venit doctorul, înţepat cum erau toţi de altfel, şi a început să-mi spună să re-aranjez vreo trei patru lucruri, care nu erau la locul lor. Pe urmă a şi început „ucenicia” mea ca asistent stomatolog. Am primit un halat alb la fel ca al dentistului. Afară în sala de aşteptare erau deja câţiva soldaţi cu dureri de dinţi care au crezut că sunt doctorul. Mi-a fost aşa ruşine pentru că ei erau soldaţi decoraţi cu ani buni pe front, iar eu eram tratat cu un respect necuvenit, după părerea mea.

Tot stagiul meu ca asistent al doctorului stomatolog a durat cam o săptămână, după care a venit invazia[19]. A trebuit să mă întorc la compania sanitară şi apoi am plecat pe front. Dimineaţa devreme am pornit spre front în Normandia şi, dintr-o dată, lucrurile au devenit serioase şi periculoase, totodată.

[19] Autorul se referă la debarcarea armatelor anglo-americane din Normandia, operaţiune de mare anvergură începută la 6 iunie 1944, care viza deschiderea unui nou front şi eliberarea Franţei.

Am plecat în cinci camioane şi tot materialul pentru spitalul de campanie era încărcat-distribuit în fiecare dintre ele. Era o zi frumoasă, iar camioanele plasate la 50 de metri unul de altul, se apropiau vertiginos de plaja normandă, unde avusese loc celebra debarcare. Camioanele erau toate tapetate cu crucea roşie, semn al companiei sanitare. După aproximativ o oră de mers s-a auzit zgomotul puternic al avioanelor de vânătoare aliate. Nu aveam încă atâta experienţă şi am mers pur şi simplu mai departe. Avioanele au zburat apoi dea lungul străzii două pe o parte şi două pe cealaltă parte, au înconjurat camioanele şi au început să tragă. În 5 minute toate cinci camioanele erau în flăcări. Mulţumesc lui Dumnezeu că nimeni dintre noi nu fusese rănit. Am sărit din camion şi am luat şi puşca. Trebuia să avem tot timpul puştile la noi, dar tot echipamentul fusese distrus de tirurile aviaţiei inamice.

La timpul acela aveam exact un an de armată. Nu trăsesem încă niciodată asupra vreunui om, ci dimpotrivă se trăsese asupra mea din avion şi tot echipamentul medical se pierduse. Sectorul sanitar era distrus cu desăvârşire şi nu mai rămăsese nimic din el. În consecinţă, am fost distribuiţi din nou la altă unitate, la infanterie, ca grenadieri tanchişti. Oricum am avut din nou norocul să nu fim direct pe front, ci în rezervă, la cca. 30 km depărtare. A venit însă momentul să atacăm noi poziţiile inamice, iar acest atac se desfăşura ziua în amiaza mare. Eram o companie de cca. 50 de bărbaţi cu două tancuri. Nu am văzut nici un duşman, nici un soldat, nici un om dar se trăgea asupra noastră. Erau bine camuflaţi şi executau foc asupra noastră, care eram, evident expuşi tirului lor. Ei trăgeau, iar noi înaintam. Lângă mine a fost unul lovit şi a murit. Aveam câţiva răniţi, eu aveam doar o rană superficială de glonţ. Prima mea rană la primul meu contact cu duşmanul. Nu văzusem încă nici un american sau vreun duşman, doar i-am auzit cum trăgeau. Am avut deci pierderi şi ne-am întors. Seara eram toţi dezorientaţi total. Acum era căutată o aşa numită patrulă de recunoaştere care să indice poziţia duşmanului. Trebuiau să se ofere voluntari, dar nu se oferea nimeni. Au întrebat care dintre noi era căsătorit pentru a se evita o misiune aproape sinucigaşă. Foarte puţini erau căsătoriţi, restul eram foarte tineri şi, deci eram apţi să executăm misiunea. Subofiţerul ne-a ordonat scurt: „Tu, tu, tu şi tu” veţi merge în patrula de recunoaştere, la noapte”. Misiune avea rolul de a identifica în teren inamicul, cuiburile de mitralieră, pentru a relua a doua zi ofensiva. Am fost desemnat ca membru al echipei de

recunoaştere. Am înaintat prin întuneric, dar la un moment dat am fost descoperiţi de inamici, care au deschis focul asupra noastră. După mai multe rafale, câţiva au strigat „sanitar, sanitar” dar nu puteam să-i ajutăm. Americanii au tras cu arme automate din poziţia culcat şi nu îi puteam vedea. După un timp ne-am întors la unitatea noastră şi am constatat că nu aveam pierderi.

În ziua următoare a trebuit să ocupăm o poziţie unde fuseseră mai devreme soldaţii armatei aeriene care au fugit de frică. La acel punct de rezistenţă părăsit în grabă de soldaţii din Luftwaffe am găsit: paturi, saltele, alimente şi o grămadă de băuturi. Aerul era încărcat de praf de puşcă. Însetaţi şi transpiraţi am ajuns acolo unde erau numai sticle argintii, un fel de şampanie. Cu dosul puştii am spart capul sticlei. Nu ne-am pierdut timpul să le scoatem dopul şi am băut aşa. La toţi ne era o sete cumplită, că unii se mai şi tăiau în sticla spartă când beau. Eram bine dispuşi. Deodată unul strigă să ne deplasăm. Să ne deplasăm era cel mai frumos ordin, fiindcă însemna că nu continuam lupta. Toţi eram deja ameţiţi. Am ajuns la o intersecţie unde am dat de un ofiţer. Acesta ne-a înjurat spunându-ne să ne întoarcem repede cu puşca mitralieră la poziţia abandonată, altfel ne omoară el pe toţi. Ne-am întors la poziţie şi am luat poziţie de tragere. Încă nu văzusem nici un duşman, doar i-am auzit cum trăgeau. A durat iar vreo jumătate de oră până a venit ordinul să ne deplasăm şi astfel ne-am întors la bază. Între timp aveam deja două luni în Normandia şi tot nu văzusem nici un soldat inamic, ci doar îi auzeam cum trag.

Într-o noapte am fost trimis împreună cu un alt camarad într-un avanpost pe o colină şi trebuia să fim schimbaţi la prânz. Era pe la jumătatea lui August. Pe câmp erau snopi de grâu şi un şir lung de gropi de tragere de cca. un metru adâncime şi o jumătate de metru lăţime. Nu se vedea nici un om prin preajmă. După amiaza am văzut de la distanţă soldaţi mergând la marginea pădurii. Aşteptam să ne vină schimbul, n-aveam nimic de mâncare sau de băut şi era foarte cald. Deodată la o distanţă de vreo 300 de metri veneau o grămadă de tancuri care au început. Tancurile inamice au tras şi au ars totul, era mult fum şi un aer înecăcios, înfiorător. Stăteam în gropi şi aşteptam. Între noi erau snopii de grâu şi noi eram singurii de pe acest rând. Deodată văd un şir de canadieni cu puşti în mână şi între ei câteva aruncătoare de flăcări. Aceştia au mers printre snopii de grâu şi au ars cu

aruncătorul de flăcări gropile de tragere. Ne gândeam deja că ne vine imediat rândul la amândoi. Cam la 13, 14 metri distanţă stăteam culcaţi la pământ. Canadienii nu ne-au văzut şi au plecat mai departe. Aproape 24 de ore am stat acolo fără să bem sau să mâncăm ceva. Se întuneca deja şi nu ştiam încotro să pornim. Credeam că ai noştri uitaseră de noi. Aveam nişte arme speciale pe care doar germanii le aveau, aşa numitele Dowerfer, nişte mici aruncătoare de rachete. Unde erau acestea nu puteau fi decât germani. Când am văzut pe cerul înstelat traiectoria unei astfel de rachete, am înţeles că în sector erau ai noşrti. Deci ne-am pornit la drum. Am desfăcut puştile automate complet, le-am ascuns în raniţe ca să nu ne incomodeze şi am mers târâş spre poziţia unde credeam că sunt soldaţi germani. Apoi am coborât puţin până am dat de un gard viu. Era întuneric. Ajunşi la tufiş am auzit voci şi ne gândeam că i-am găsit în sfârşit pe ai noştri. Da de unde! Nu erau de ai noştri, erau americani că vorbeau engleză. Ce facem? Ne-am furişat încet în direcţia unde se aruncau rachete Dowerfer că acolo sigur erau ai noştri. Apoi am ajuns la o stradă. Deodată la cca. 10 metri de noi s-a deschis focul. Între noi doi a căzut o grenadă. Am zărit mai întâi o scânteie şi apoi a urmat detonarea. Mă gândeam că suntem amândoi morţi. Prin efectul de pâlnie a trecut doar tot pământul pe lângă noi şi nu am fost ucişi, doar, răniţi. În sfârşit găsim şi noi un tanc de al nostru, care s-a oprit văzând că suntem germani. Ne-au spus să urcăm şi ne-au întrebat de unde venim. Le-am spus că venim din avanpost şi ne-au dat voie să urcăm în spatele tancului la motor deoarece ei stăteau în faţă. Acolo era foarte cald şi motorul ardea. Am trecut prin grădini şi merele cădeau din copaci pe un grilaj de la motor. Acesta era atât de fierbinte că se coceau merele. Nu mâncaserăm şi nu băuserăm nimic de două zile şi camarazii tanchişti aveau un butoi cu unt, mai mult în stare lichidă, dar, în sfârşit, am primit ceva de mâncare. Apoi ne-au dus înapoi la restul companiei noastre. Aici am fost întrebaţi de cele întâmplate. Trebuia să aşteptăm până dimineaţa când urma să vină sergentul major de la unitatea noastră să ne ia în primire. Sergentul major a venit a doua zi de dimineaţă cu provizii pentru trupa aflată în luptă, dar aceasta era deja pe aliniament era acolo şi el adusese multă mâncare. Găsindu-ne doar pe noi doi ne-a dat voie să mâncăm pe săturate aşa că ne-am umplut burţile.

Pornind înapoi spre lina frontului am fost atacaţi din nou de un avion inamic, dar de data asta aveam mai multă experienţă. A zburat peste pădure şi a început să tragă, dar noi am sărit imediat în pădure. Tirul avionului

american nu a nimerit nici tancul. După ce avionul s-a retras, ne-am continuat şi noi drumul, mai departe.

Am fost o dată încercuiţi, dar eu aveam tot timpul noroc. În renumita căldare de la Fallaise, soldaţii germani au căzut şi au murit cu miile. Am trecut prin acest loc, dar inamicii trăgeau la nimereală şi nu m-au atins. Mulţumesc lui Dumnezeu că am ieşit din acea căldare viu şi nevătămat. După cum am mai spus, am avut întotdeauna noroc. Dintre camarazii mei care rămăseseră atunci în Schitomir, după ce eu am fost transferat, nici unul nu s-a mai întors de pe Frontul din Răsărit. Marea ofensivă a ruşilor i-a omorât pe toţi[20].

Am mai avut câteva intervenţii, misiuni, dar nu au fost deosebite. Câte trei zile eram cantonaţi într-o localitate, apoi eram mutaţi într-alta şi tot aşa. Unitatea mea a primit ordinul de transfer în Germania, pentru refacere. Am plecat din Franţa cu mult noroc, peste Sena şi peste Rin. Din toată unitatea, din cei 200, 300 de bărbaţi care eram la început, au rămas poate 30, 40 de oameni. Aceştia s-au întors odată cu mine la Kaiserslautern. Acolo am intrat în aşa numita refacere, au fost completate efectivele şi am fost pregătiţi pentru următoarea intrare în luptă.

[20] După eşecul operaţiunii „Citadela” (bătălia de la Kursk), Germania pierde iniţiativa ofensivă pe Frontul de Răsărit”.

VI

Încă un moment important din viaţa mea de soldat:

În Germania, fiind toamnă, ziua eram distribuiţi pe la ferme ca să-i ajutăm pe ţărani să culeagă sfecla de zahăr. Erau şi prizonieri de război care munceau acolo. Am muncit eu, ca soldat încadrat în trupele SS, împreună cu acei prizonieri şi a fost o experienţă interesantă, deoarece am cunoscut îndeaproape situaţia reală a prizonierilor de război.

În acel moment eu eram instruit să utilizez o nouă armă anti-tanc. Era un aruncător de 8,8 mm, numit Burlan de Sobă. Trebuia să facem o instrucţie specială. Era îngrozitor de greu şi nu aveam voie să ne îndepărtăm de locul unde locuiam pentru că trebuia să fim pregătiţi tot timpul. Eu nu am luat prea în serios acest lucru, la fel şi alţii. Într-o Duminică am plecat în localitatea învecinată la cca. 3 km distanţă, cu toate că ne era complet interzisă părăsirea locului de cantonament. Mergând pe stradă în direcţia cinema-ului local, pe partea cealaltă a străzii, vis-a-vis, îl vedem pe comandantul de companie. L-am salutat şi nu ne-am lăsat deranjaţi prea tare. Apoi ne-am dus la cinema iar eu m-am întors seara pe la 10. Acolo deja eram aşteptat. Trebuia să mă prezint a doua zi dimineaţă la ora 5 la comandantul companiei. Deja puteam să-mi închipui ce mă aştepta.

Pe ceaţă şi umezeală – era deja noiembrie – am am juns la comandamentul diviziei. Între timp fusesem, promovat, eram caporal. Pe mine şi pe încă un subofiţer, care la fel nu respectase consemnul de a nu părăsi poziţia, ne-a frecat din nou comandantul de companie pe teren. Marş, marş, culcat, marş, pe pământul ud timp de o oră. Apoi trebuia din nou să facem de serviciu. Acestea sunt lucruri pe care le-am trăit. Apoi nu s-a mai întâmplat nimic deosebit, doar chestii de rutină, până în luna Decembrie.

În Decembrie am plecat în Belgia acolo avea loc o mare ofensivă[21]. Între timp eram instruit pentru această rachetă, Burlan de sobă 8mm. Aveam

[21] Autorul se referă la ofensiva anglo-americană din Ardeni.

funcţia de comandant de tun şi aveam şi doi asistenţi care cărau grenadele. Acestea erau destul de grele. Era pe 6 Decembrie la Eifel lângă graniţa cu Belgia am ajuns pe front. La ora 12.00 noaptea atacam şi apoi dacă supravieţuiam ne întâlneam la biserică. Totul s-a decalat şi am atacat abia la ora 6 dimineaţa. Ne-am rotit prin pădure şi s-au tras focuri, copacii erau flenduriţi. Peste tot erau găuri de tragere unde te puteai ascunde. Era aprox. ora 9 dimineaţa când a început schimbul de focuri. În faţa noastră a venit un tanc la vreo 50-80 metri de noi şi ne-am furişat prin faţa lui. Nu aveam decât Burlanul de Sobă iar muniţia era la cel de al doilea şi cel de al treilea sevant, ultimul fiind un slăbănog. Burlanul era foarte greu, dificil de manevrat, iar terenul ud, abrupt şi aluneco. Am strigat la servanţi să aducă încărcătura la mine, pentru că tancul se apropia. Când a venit i-am dat două palme. Îmi pare rău şi în ziua de azi că nu mi-am stăpânit nervii, pentru că băiatul a fost ucis în acel loc.

Tancul înainta încet în huruit de şenile, iar eu am armat şi am ţintit asupra lui. Eram nervos, acest Burlan de Sobă avea în spate o flacără şi deci se putea vedea de unde se trage. Am tras asupra tancului, din păcate. Apoi am văzut exact cum tancul şi-a îndreptat ţinta asupra noastră. A fost o explozie iar eu eram la suprafaţă nu eram în groapă. M-am rostogolit. Deodată un camarad zise: „Hei dă-te la o parte că mă doare.” Dar nu avea nimic, el doar se ascundea. Vroiam să mă răsucesc să ţintesc din nou, dar braţul nu mă mai asculta. O schijă îmi intrase prin umăr şi rămăsese în braţ. Era ora 9 dimineaţa. În faţa mea la cca. 200-300 de metri era un punct de prim-ajutor şi trebuia să ajung acolo. Aici era o fermă şi peste tot zăceau soldaţi răniţi. Unii mutilaţi alţii deja morţi. Un sanitar mă întreabă grăbit: de rana de la braţ şi îmi acordă primul ajutor. Sângele curgea abundent şi au trebuit să-mi taie cămaşa cu o foarfece, apoi m-au pansat. „Poţi să pleci de acum” – îmi zise unul – „vine imediat un tanc de infanterie, care transportă răniţii, deci poţi pleca.” La cca. 50 de metri mai încolo venea un tanc german transformat ad-hoc în ambulanţă. Mă duc într-acolo, dar nu era prea mult loc disponibil. Am intrat cam 10 oameni şi ne-au dus chiar la acea unitate de care aparţinusem în trecut şi unde totul fusese distrus. Fusese reconstruită şi erau şi câţiva acolo pe care-i cunoşteam. Unul dintre foştii camarazi m-a recunoscut. Mă culcasem pe o căpiţă de fân şi aveam febră. Doctorul pe care-l avusesem înainte ca şef de companie m-a operat de urgenţă dar

infecţia nu fusese stopată. Aşadar, am fost transferat la un spital unde urma să fiu ţinut sub observaţie medicală.

Era deja 23/24 Decembrie. Afară ningea şi am ajuns la gară, la un tren-spital. Aşa ceva nu mai văzusem de mult. Totul era alb frumos, erau şi paturi. Afară ningea şi înăuntru era cald şi bine. M-am spălat puţin. Mă simţeam ca-n rai. Pe cealaltă linie a venit alt tren cu soldaţi ce trebuiau să se întoarcă pe front. Pentru Dumnezeu! Ce milă îmi era de ei. Mie mi se întâmplase asta când veneam din Rusia. Atunci veniseră cei de pe front şi erau jerpeliţi, murdari, plini de sânge şi bandaje. Îmi era milă de ei că trebuiau să treacă prin ce am trecut eu.

Ajungănd la spitalul militar din Koeln, am fost tratat cum se cuvine. Aveam febră 42 şi eram infectat. După 2, 3 zile am fost transferat la Thueringen/Meiningen, acolo de unde vine musafirul nostru, Rudi. Acolo am ajuns iar la un spital militar. Înainte fusese un hotel pe care l-au renovat. Am fost bine primit de o doamnă care s-a dovedit a fi soţia unui comandant local, Gauleiter, iar eu eram singurul combatant din SS de acolo, ceilalţi fiind de la alte unităţi.

Am fost primit şi îngrijit cu multă căldură, iar când mi-am mai revenit doamna m-a invitat la ea în casă. Am avut multă libertate. Am stat la Meiningen din Decembrie până în Aprilie, dar rana încă nu se vindecase complet iar eu nu eram apt pentru front.

Cât am stat în spital, chiar şi cu o singură mână, a trebuit să muncesc adică să curăţ cartofi la bucătărie. Cca. 5, 6 englezi sau americani au curăţat şi ei cartofi cu mine, ei ca prizonieri şi eu ca soldat. Însă aceştia aveau de toate, ţigări, ciocolată şi altele. Eu nu mai văzusem ciocolată de jumătate de an, iar ei râdeau de mine şi mă sfidau pentru că frustrarea şi lipsurile se citeau, probabil, pe faţa mea. Lor le mergea bine în prizonierat, chiar foarte bine.

Din Decembrie până în Aprilie am stat în spitalul militar. Dintre cei care fuseseră cu mine în Belgia, o parte căzuseră în luptă, iar ceilalţi au fost transferaţi în Ungaria. Eram în spital când americanii au ajuns prin împrejurimi, la Thueringen. Am primit ordin de transfer prin marş pe jos în direcţia Praga, cca. 20 de oameni.

După 20 de zile am ajuns la Linz. Atunci am văzut pentru prima oară Linz-ul. Clădirea aceea mare, a Căilor Ferate Federale, era în piaţa Blumauer. În fiecare zi îmi trebuia o ştampilă pentru că fără acte valabile aş fi fost imediat arestat. Acolo am primit ştampila şi am plecat mai departe la Viena. Bani aveam tot timpul, plata din soldă se făcea la fiecare 10 zile. Oriunde ai fi fost primeai banii. Suma varia între 10-12 mărci şi ajungeau pentru aprox. 10 zile. Din Viena am plecat la Praga şi apoi din nou la Linz. După aceea cu trenul la Amstetten pentru că acolo în apropiere era fosta mea unitate. Ajung la Amstetten dar nu eram încă vindecat complet. Fusesem soldat timp de doi ani şi nu văzusem încă inamicul de aproape şi nici nu trăsesem asupra lui, cu excepţia acelui tanc american pe care nu-l nimerisem.

Unitatea mea a fost apoi transferată pe frontul din Ungaria, unde ruşii erau în ofensivă. Sergentul major pe care-l avusesem prima oară, mă simpatiza foarte mult şi tot timpul mă dădea drept model. Când era vorba să arătăm cine are cea mai curată uniformă mă scotea în faţă ca exemplu. Din Iunie nu-l mai văzusem pentru că eram tot timpul în altă parte. Eu încă deţineam gradul de caporal la aproximativ două săptămâni înainte de sfârşitul războiului. Compania noastră avea nevoie de soldaţi experimentaţi pentru că trebuiau să ajungă noi recruţi. În consecinţă, cât ai zice peşte am fost promovat la gradul de subofiţer.

Ei şi apoi am primit noii recruţi, „prospături” cum li se spuneau în glumă. Aceştia erau mai în vârstă şi eu trebuia să-i instruiesc şi să-i învăţ să mânuiască armele. Ei erau familişti, aveau diverse meserii şi nu prea se pricepeau la arme şi, prin urmare, erau bucuroşi că-i ajutam.

Deci am fost promovat ca subofiţer cu 2 săptămâni înainte să se sfârşească războiul şi am primit sarcina să organizez şi să fixez gărzile. În acest timp au dezertat cam 10 oameni. S-a pus problema cine preia comanda, iar eu eram singurul subofiţer din subunitate. Am selectat 5, 6 oameni şi am format o echipă pentru a-i căuta pe dezertori. Într-adevăr am găsit vreo 4, 5 dintre ei, pe care i-am închis în curtea fermei. Seara a venit comandantul companiei, iar fiind încă în gardă, i-am prezentat raportul. Atunci el mi-a spus că dezertorii vor rămâne în camera de gardă, sub stare de arest. Eu am primit ordin să-i suprveghez şi să am grijă să nu fugă din nou.

Pe atunci tratamentul arestaţilor pentru dezertare era destul de rău. Erau obligaţi să stea cu faţa la perete şi cu mâinile sus. În faţa lor era un bilet pe care scria: voi fi împuşcat pentru că nu mi-am apărat patria. Trebuiau să citească acest bilet tot timpul. Se făcuse târziu şi ei erau foarte obosiţi. „Hei amice – căci eram prieteni şi camarazi – putem să ne aşezăm”, întrebară ei. „Să aveţi grijă, când vine cineva trebuie să vă ridicaţi imediat”, le-am replicat eu. „Trebuie să ieşim, au insistat ei, iar mie mi se făcu frică, pentru că în acest caz aş fi intrat eu în arest. Le-am spus să nu facă vreo prostie, că voi avea mari probleme şi voi fi la rândul meu arestat pentru lipsă de vigilenţă sau pactizare cu cei arestaţi. Doi chiar au reuşi să fugă, dar la rugămintea mea au venit înapoi. A doua zi a venit comnadantul unităţii, iar eu a trebuit să raportez incidentul. A ţinut un discurs dur în care îi acuza pe dezertori de tradare de patrie şi le-a spus în faţă că vor fi executaţi. Totodată, i-a adus elogii lui Hitler, „care luptase până în ultima clipă” şi tocmai alesese să se sinucidă cu o zi înainte decât să fie luat prizonier de ruşi. Apoi dezertorii au fost închişi din nou, deşi îşi ştiau zilele numărate.

Între timp nu mai eram responsabil cu garda, ci făceam serviciu normal. Au trecut una, două zile, dar dezertorii rămăseseră în arest. După 5 zile războiul s-a sfârşit, iar dezertorii au fost eliberaţi. Germania a capitulat necondiţionat şi veneau timpuri grele pentru foştii militari şi soldaţi SS, dar şi pentru tot poporul german.

VII

La două zile după era 9 Mai, fiecare am primit un certificat de lăsare la vatră, iar de la casieria companiei s-au împărţit banii şi ce mai rămăsese din alimente şi băuturi. Am mărşăluit pe jos din Amstetten spre Steyr. Se spunea că la 12.00 noaptea urma să fie trasată graniţa şi dacă nu apucai s-o treci, rămâneai la ruşi. Puţin după miezul nopţii am trecut podul în Steyr, unde sunt centralele, şi am fost luaţi prizonieri de americani. Pe un câmp mare eram sute de mii de oameni. În jurul nostru erau tancuri ce ne păzeau şi am stat acolo vreo 2-3 săptămâni. Mai târziu am fost mutaţi.

Când am fost luaţi prizonieri înainte de Amstetten eram încă înarmaţi. Atunci aveam aproape totul la noi. Deodată, pentru prima oară în viaţa mea am văzut prizonieri din lagăr de concentrare. Atunci am aflat de fapt că au existat lagăre de concentrare. Este purul adevăr. Nu am ştiut până atunci acest lucru.

În cea mai mare parte a timpului eu fusesem în Rusia, Franţa şi Belgia şi nu în patrie. Aceşti prizonieri/deţinuţi încercau cumva să ne atace, dar n-au avut nici o şansă pentru că eram înarmaţi. Impresia mea era că nu erau chiar aşa de subnutriţi, ba chiar mi s-au părut puternici şi hotărâţi. Am ajuns din Steyr la Ebensee, în fostul lagăr de concentrare. Între timp am fost dezarmaţi complet, ne luaseră totul. Am mers pe jos până la gară în Ebensee. Am intrat pe peronul gării, unde ne aşteptau mai mulţi foşti prizonieri şi deţinuţi cu intenţii ostile. Noi eram încolonaţi pe trei rânduri, iar pe dreapta şi pe stânga stăteau cei din lagăr, care vroiau să ne bată. Şi chiar au reuşit. Eu personal eram pe rândul din mijloc şi doar cei de la margine şi-au luat-o mai tare. Acolo, în lagăr n-am primit nimic de mâncare vreo 3-4 zile, deşi norma alimentară trebuia să asigure cca. 500 calorii pe zi. Acolo am mâncat iarbă fiartă şi rădăcini. Trebuie să mai consemnez faptul că înainte să ajungem la Ebensee fuseserăm încartiruiţi în Enns.

Americanii căutau forţă de muncă pentru diverse lucrări şi în fiecare zi, la poartă, erau câte 20, 30 de oameni, care aşteptau să fie selectaţi în echipele de muncă. Fiecare prizonier ştia că dacă merge la muncă primeşte şi ceva de mâncare. Ajung la poartă şi aştept să fiu desemnat, dar i-au luat pe toţi în afară de mine. Doar pe mine m-au lăsat înăuntru. Nu ştiam de ce. Am plecat trist, deşi mi-am dat seama că făcusem o eroare. Pe vestonul militar puteu fi văzute gradele şi am considerat că acesta este motivul eşecului meu. Ceilalţi s-au întors seara, fiecare din ei bucuros că au fost în fabrici, ateliere, ferme şi s-au ales cu ceva. Ziua următoare a plouat, dar nu conta fiindcă în fiecare zi se căutau oameni pentru muncă. M-am dus din nou la poartă şi mi-am luat un palton pe care nu erau gradele pe umăr. Atunci m-au selecţionat şi pe mine. Am ajuns ăntr-o fabrică, unde un polonez m-a supravegheat, dar pe sub palton a văzut că eram subofiţer. Aveam încă gradele pe umăr. Acest lucru nu a părut sa-l deranjeze foarte mult, pentru că m-a scos din rând şi m-a dus într-o hală mare cu vreo 20, 30 de cuptoare de cărbuni. Trebuia să mut toate cuptoarele pe cealaltă parte. Ce am făcut? Am răsturnar cuptoarele şi le-am rostogolit unul după altul, La amiază a venit polonezul şi m-a ajutat şi el să le mut pe cealaltă parte a halei. Apoi am primit multă mâncare, iar după amiaza a trebuit să aduc înapoi cuptoarele.

În zilele următoare am fost din nou selectat pentru echipele de muncă. Astfel că, timp de jumătate de an am mers la Ebensee la tăiat lemne, iar în primăvara anului 1946 am ajuns la Haid. Apoi la Wegscheid, la combinatul metalurgic şi mai târziu la Hoersching.

În toamna anului 1946 se zvonea că toţi foştii combatanţi din SS cu grade, începând de la subofiţer, vor fi deportaţi în Rusia. La început nu-mi venea să cred, fiindcă nu aveam nici o crimă pe conştiinţă. Am plecat la Wegscheid şi acolo abia am fost audiaţi/interogaţi cu adevărat de către un evreu american. Dar trebuie să spun că acesta era un om foarte cumsecade. De fapt eu singurele palme care mi le luasem au fost de la un subofiţer german, nu de la un american. Cât am stat în prizonierat în lagărele americane, gardienii ne-au ameninţat uneori, alteori chiar au tras focuri în aer, dar nimic altceva. Aşadar am fost interogat de acest ofiţer american de origine evreiască. Eram scoşi toţi la interogatorii în miez de noapte pentru a ne speria şi pentru a ne face să mărturisim. Au căutat anumiţi membri ai trupelor SS care, cu adevărat, comiseseră crime sau acte de violenţă. Era

deja luna Mai şi deodată a circulat alt zvon: că vor fi eliberaţi toţi prizonierii. Într-adevăr au început să elibereze prizonieri în fiecare zi, dar numai până la gradul de subofiţer, fapt care mă determina să regret amarnic cele trei săptămâni cât fusesem subofiţer pe hârtie.

Şi acum vine partea decisivă:

Lagărul era îngrădit şi păzit pe exterior de militari americani, dar în interior mai era un lagăr, încă odată îngrădit pentru cei cu grade de la subofiţer în sus. Pot spune că această clasificare m-a durut. În toţi aceşti ani am stat cu aceeaşi colegi laolaltă şi am avut aceeaşi soartă, iar acum un simplu grad mă despărţea de foştii camarazi. Eram depresiv şi mă gândeam cu groază la soarta care mă aşeaptă. Deşi nu mă simţeam vinovat cu nimic, deşi deţinusem gradul de subofiţer doar trei săptămâni, riscam să fiu deportat 25 de ani în Rusia. Se pare însă că am avut din nou noroc. După o săptămână sau două ni s-a spus că toţi vom fi eliberaţi în două zile.

Întradevăr, am fost eliberat şi apoi ni s-a indicat să mergem la o societatea de construcţii, să lucrăm acolo. Autobuzele firmei erau deja afară parcate, aşteptând să ne transporte la locul de muncă, dar eu am decis altfel. Aveam un fel de valiză de lemn, pe care o mai am şi astăzi, şi atunci am urcat pe o parte şi am sărit jos pe partea cealaltă. Doar nu era să mă duc la construcţii. Aveam deja documentele de eliberare şi deci eram un om liber.

Cât am fost prizonier la Wegscheid am avut din nou norocul să cunosc pe cineva din România. Acesta era căsătorit şi locuia cu familia la Linz nu departe de combinatul metalurgic. Fusese bucătar în Ebensee, acolo unde eu nu avusesem nimic de mâncare iar el făcea rost cu uşurinţă de alimente. Mi-a spus să vin noaptea la el să caut mâncarea sub saltea. Dormeam în paturi suprapuse şi timp de 3 săptămâni tot timpul mi-a pus ceva de mâncare deoparte. Aşa am răzbit eu în condiiţiile grele de prizonierat.

VIII

Din tot ce am scris, important rămâne ce am trăit eu în armată, deoarece nu am înţeles niciodată de ce se generalizează totul acum şi din ce motiv orice membru al trupelor SS este învinovăţit pentru cele mai abominabile fapte şi etichetat drept criminal. Am fost soldaţi şi am luptat pe mai multe fronturi. Am luptat cu abnegaţie şi onoare şi nu am sa-mi reproşez absolut nimic. Nu am ucis, nu am torturat, nu am masacrat civili, bătrâni, femei şi copii. Cu siguranţă că au existat şi câţiva sadici printre noi care au făcut orori şi crime împotriva civililor, dar de aici şi până a pretinde, cum fac unii, că oricine a avut vreodată în contact cu SS este imediat criminal, mi se pare total greşit. În definitiv, fiecare trebuie să răspundă individual pentru faptele sale. Să răspundă în primul rând în faţa instanţelor omeneşti şi mai cu seamă în faţa judecăţii lui Dumnezeu.

Pentru mine este deosebit de important să afle toată lumea care a fost adevărul în ceea ce mă priveşte. Acesta este adevărul şi nu am ascuns sau adăugat nimic. Aşa s-a întâmplat într-adevăr. Doi ani am fost soldat şi un an prizonier. Desigur că unii soldaţi din trupele SS erau mai hotărâţi, chiar fanatici, dar nu au agrsat populaţia lipsită de apărare. Eu nu cunosc nici un astfel de caz. Eu nu am tras nici un foc direct asupra nimănui, în afară de racheta lansată asupra acel tanc inamic, care ne ameninţa direct. Dar eram în război, iar altă soluţie nu exista. Cu excepţia acestui incident, n-am împuşcat pe nimeni, ba mai mult, nici măcar n-am văzut inamicul de aproape. Soldaţii inamici erau tot timpul după tancuri, la distanţă. Nu vedeai duşmanul, doar îl auzeai cum trage. N-am să înţeleg niciodată cum tu ţi-ai făcut pe deplin datoria pe front, în condiţii extrem de grele şi deodată eşti catalogat ca infractor, criminal de război etc. Am scris aceste rânduri pentru că vreau ca nepoţii mei, care nu ştiu ce s-a întâmplat exact şi care sunt nespus de influenţaţi de propagandă, să afle adevărul. Şi numai adevărul.

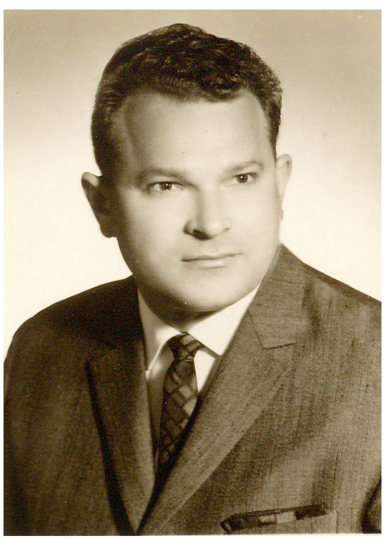
Credeţi-mă că tot ceea ce am scris aici, în aceste *Amintiri de război* este 100% adevărat.

ANEXE

Aspecte din viaţa autorului, contemporane evenimentelor relatate

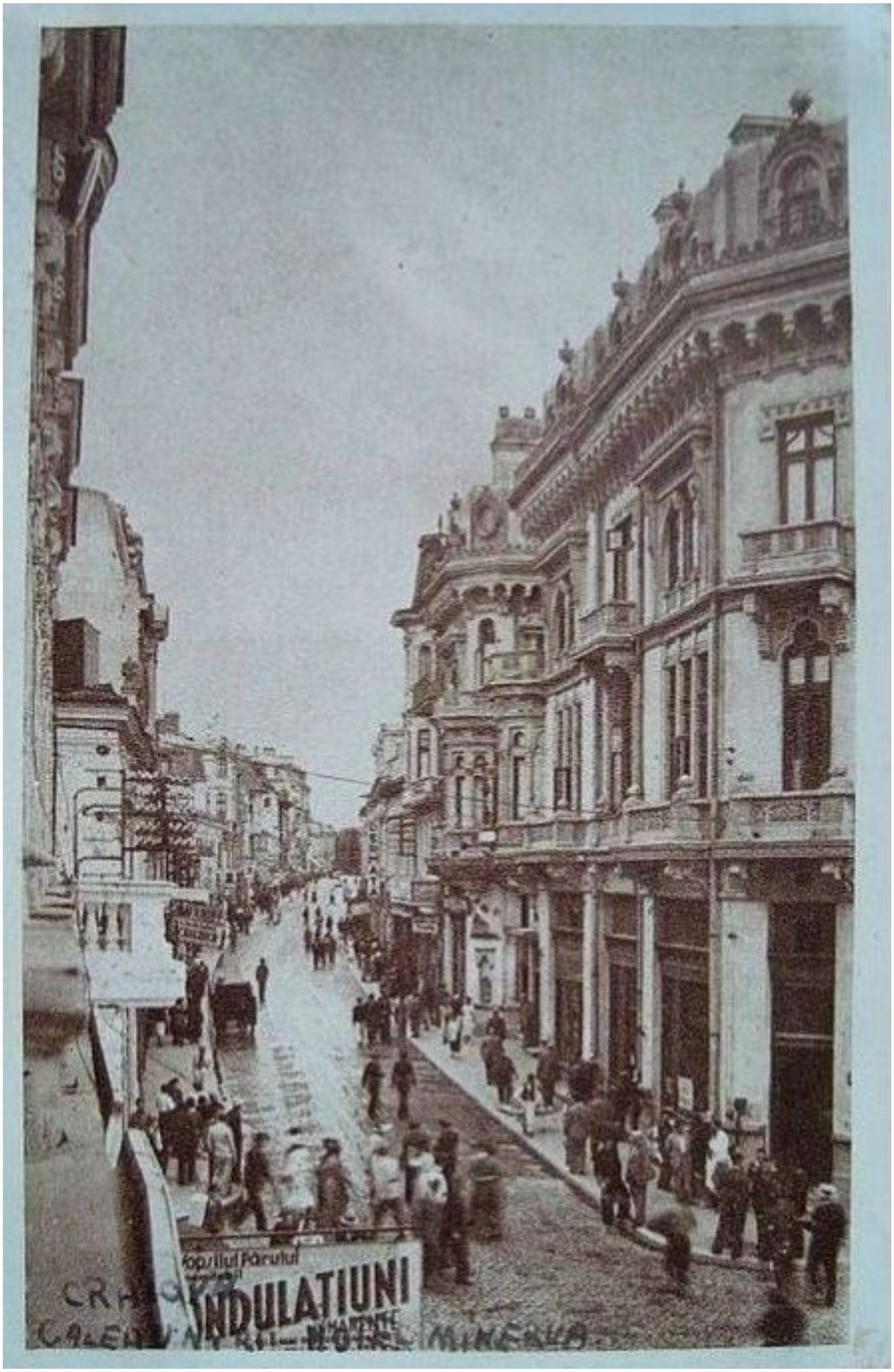

Autorul cu familia

Cadre din Iaşul interbelic

Craiova interbelică

Bucureşti în preajma şi pe parcursul

celui de-al doilea război mondial

Aspecte din Viena, începutul anilor ’40

Heinrich Himmler, liderul SS (1929 - 1945)

Aspecte din Bratislava, c. 1943

Cadre din Stettin şi Anvers (Antwerp), c. 1943

Oraşul Liege către sfârşitul conflictului, c. 1944

Tineri tanchişti SS (*Panzerdivision*) încartiruiţi în Normandia, 1944

Aspecte din cadrul operaţiunilor militare germane defensive din Normandia. Tineri din *Hitlerjugend* şi SS, 1944.

Invazia aliată din Normandia, iunie 1944

Oraşul Köln devastat de război, 1945

